

აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის

კანონი

„აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის 2025 წლის რესპუბლიკური ბიუჯეტის შესახებ“
„თავი I

აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის მაჩვენებლები

მუხლი 1. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ბალანსი
განისაზღვროს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ბალანსი
თანდართული რედაქციით:

თანხა ლარებში

დასახელება	2023 წლის ფაქტი	2024 წლის გეგმა	2025 წლის გეგმა
შემოსავლები	28730798	31209653	34800000
გადასახადები	13650118	13545000	14000000
გრანტები	14426977	16973153	20000000
სხვა შემოსავლები	653703	691500	800000
ხარჯები	27926398	31680250	34679728
შრომის ანაზღაურება	11870504	12365340	13769576
საქონელი და მომსახურება	4654836	5273225	4706496
სუბსიდიები	7401421	9324615	11575746
გრანტები	24680	5000	0
სოციალური უზრუნველყოფა	2707863	2933380	3025600
სხვა ხარჯები	1267094	1778690	1602310
საოპერაციო სალდო	804400	-470597	120272
არაფინანსური აქტივების ცვლილება	362977	530750	634272
ზრდა	378847	530750	634272
კლება	15870	0	0
მთლიანი სალდო	441423	-1001347	-514000
ფინანსური აქტივების ცვლილება	441423	-1001347	-514000
ზრდა	441423	0	0
ვალუტა და დეპოზიტები	441423	0	0

კლება	0	1001347	514000
ვალუტა და დეპოზიტები	0	1001347	514000
ვალდებულებების ცვლილება	0	0	0
კლება	0	0	0
ბალანსი	0	0	0

მუხლი 2. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის შემოსულობები, გადასახდელები და ნაშთის ცვლილება

განისაზღვროს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის შემოსულობები, გადასახდელები და ნაშთის ცვლილება თანდართული რედაქციით:

თანხა ლარებში

დასახელება	2023 წლის ფაქტი	2024 წლის გეგმა	2025 წლის გეგმა
შემოსულობები	28746668	31209653	34800000
შემოსავლები	28730798	31209653	34800000
არაფინანსური აქტივების კლება	15870	0	0
გადასახდელები	28305245	32211000	35314000
ხარჯები	27926398	31680250	34679728
არაფინანსური აქტივების ზრდა	378847	530750	634272
ვალდებულებების კლება	0	0	0
ნაშთის ცვლილება	441423	-1001347	-514000

თავი II

აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის შემოსავლები

მუხლი 3. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის შემოსავლები
განისაზღვროს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის შემოსავლები **34800000** ლარის ოდენობით.

თანხა ლარებში

დასახელება	2023 წლის ფაქტი	2024 წლის გეგმა	2025 წლის გეგმა
შემოსავლები	28730798	31209653	34800000

გადასახადები	13650118	13545000	14000000
გრანტები	14426977	16973153	20000000
სხვა შემოსავლები	653703	691500	800000

მუხლი 4. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის გადასახადები
განისაზღვროს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის გადასახადები **14000000** ლარის ოდენობით.

თანხა ლარებში

დასახელება	2023 წლის ფაქტი	2024 წლის გეგმა	2025 წლის გეგმა
გადასახადები	13650118	13545000	14000000
საშემოსავლო გადასახადი	13650118	13545000	14000000
ქონების გადასახადი	0	0	0

მუხლი 5. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის გრანტები
ფინანსური დახმარება საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკურ ბიუჯეტს **20000000** ლარი.

თანხა ლარებში

დასახელება	2023 წლის ფაქტი	2024 წლის გეგმა	2025 წლის გეგმა
გრანტები	14426977	16973153	20000000
უცხო სახელმწიფოთა მთავრობებიდან მიღებული გრანტები	26977	0	0
მიმდინარე დანიშნულების გრანტები	0	0	0
ახვა დონის სახელმწიფო ერთეულებიდან მიღებული გრანტები	14400000	16973153	20000000
მიმდინარე დანიშნულების გრანტები	14400000	16973153	20000000
მიზნობრივი ტრანსფერი დელეგირებული უფლებამოსილების განსახორციელებლად	0	0	0

მუხლი 6. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის სხვა შემოსავლები

განისაზღვროს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის სხვა შემოსავლები **800000** ლარის ოდენობით.

თანხა ლარებში

დასახელება	2023 წლის	2024 წლის	2025 წლის
	ფაქტი	გეგმა	გეგმა
სხვა შემოსავალი	653703	691500	800000
შემოსავლები საკუთრებიდან მ.შ.	643341	691500	800000
პროცენტები	643241	691500	800000
დივიდენდები	0	0	0
რენტა	100		
საქონლისა და მომსახურების რეალიზაცია	7100	0	0
სამხედრო სავალდებულო სამსახურის გადავადების მოსაკრებელი	4800	0	0
შემოსავლები მომსახურების გაწევიდან	2300		
ტრანსფერები რომელიც სხვაგან არ არის კლასიფიცირებული	3262	0	0
სხვა არაკლასიფიცირებული შემოსავლები	0	0	0

თავი III

აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ხარჯები, არაფინანსური აქტივები და მათი ფუნქციონალური კლასიფიკაცია

მუხლი 7. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ხარჯები
განისაზღვროს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ხარჯები **34679728** ლარის ოდენობით, თანდართული რედაქციით:

თანხა ლარებში

დასახელება	2023 წლის	2024 წლის	2025 წლის
	ფაქტი	გეგმა	გეგმა
ხარჯები	27926398	31680250	34679728
შრომის ანაზღაურება	11870504	12365340	13769576
საქონელი და მომსახურება	4654836	5273225	4706496
სუბსიდიები	7401421	9324615	11575746
გრანტები	24680	5000	0
სოციალური უზრუნველყოფა	2707863	2933380	3025600

სხვა ხარჯები	1267094	1778690	1602310
--------------	---------	---------	---------

მუხლი 8. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის არაფინანსური აქტივების ცვლილება

ა) განისაზღვროს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის არაფინანსური აქტივების ზრდა **634272** ლარის ოდენობით, თანდართული რედაქციით:

თანხა ლარებში

კოდი	დასახელება	2023 წლის ფაქტი	2024 წლის გეგმა	2025 წლის გეგმა
01 00	უმაღლესი საბჭო	87981	23000	103000
02 00	მთავრობა და მასთან არსებული ორგანიზაციები	68402	289700	383372
05 00	ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო	22031	8000	10000
06 00	განათლებისა და კულტურის სამინისტრო და მასთან არსებული ორგანიზაციები	66900	32000	15000
08 00	ზემო აფხაზეთში - აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის წარმომადგენლობა	1688	2500	4000
11 00	აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის იძულებით გადაადგილებულ პირთა სამინისტრო	83806	111000	98500
18 00	აფხაზეთის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტრო და მასთან არსებული ორგანიზაციები	40661	47150	10000
19 00	იუსტიციისა და სამოქალაქო ინტეგრაციის საკითხებში აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრის აპარატი	7378	17400	10400
	სულ	378847	530750	634272

ბ) განისაზღვროს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის არაფინანსური აქტივების კლება თანდართული რედაქციით:

თანხა ლარებში

დასახელება	2023 წლის ფაქტი	2024 წლის გეგმა	2025 წლის გეგმა
არაფინანსური აქტივები	15870	0	0
ძირითადი აქტივები	15870	0	0

მუხლი 9. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ხარჯებისა და

არაფინანსური აქტივების ზრდის ფუნქციონალური კლასიფიკაცია
 განისაზღვროს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ხარჯებისა და არაფინანსური აქტივების ზრდა ფუნქციონალურ ჭრილში, თანდართული რედაქციით:

თანხა ლარებში

ფუნქციონალური კოდი	დასახელება	2023 წლის ფაქტი	2024 წლის გეგმა	2025 წლის გეგმა
701	საერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურება	18065865	20338750	22997376
7011	აღმასრულებელი და წარმომადგენლობითი ორგანოების საქმიანობის უზრუნველყოფა, ფინანსური და ფისკალური საქმიანობა, საგარეო ურთიერთობები	18065865	20337550	22997376
70111	აღმასრულებელი და წარმომადგენლობითი ორგანოების საქმიანობის უზრუნველყოფა	18065865	20120550	22797376
70112	ფინანსური და ფისკალური საქმიანობა	0	217000	200000
7018	სხვა არაკლასიფიცირებული საქმიანობასაერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურებაში	0	1200	0
704	ეკონომიკური საქმიანობა	1694256	1852280	1728729
7042	სოფლის მეურნეობა, სატყეო მეურნეობა, მეთევზეობა და მონადირეობა	457166	530600	457600
70421	სოფლის მეურნეობის სექტორის მართვასთან, ვეტერინარული, მცენარეთა დაავ. საწინააღმდეგო და სხვა მომსახურება	457166	530600	457600
7049	სხვა არაკლასიფიცირებული საქმიანობა ეკონომიკის სფეროში	1237090	1321680	1271129
707	ჯანმრთელობის დაცვა	1846402	2085000	2312105
7071	სამედიცინო პროდუქცია, მოწყობ. და აპარატები	0	0	0
7072	ამბულატორიული მომსახურება	1003270	1155000	1250000
7073	სავადმყოფოების მომსახურება	0	0	0
7074	საზოგადოებრივი ჯანდაცვა	0	0	0
7076	სხვა არაკლასიფიცირებული საქმიანობა ჯანმრთელობის დაცვის სფეროში	843132	930000	1062105
708	დასვენება, კულტურა და რელიგია	4628483	5435650	6106830
7081	მომსახურება დასვენებისა და სპორტის სფეროში	285945	340700	216000
7082	მომსახურება კულტურის სფეროში	3441493	3772550	3991063

7083	ტელე-რადიო მაუწყებლობა და საგამომცემლო საქმიანობა	628352	1024700	943371
7084	რელიგიური და სხვა სახის საზოგადოებრივი მომსახურება	272693	297700	956396
7086	სხვა სახის არაკლასიფიცირებული საქმიანობა დასვენების, კულტურისა და რელიგიის სფეროში	0	0	0
709	განათლება	810139	847640	697860
7093	პროფესიული განათლება	0	0	0
7098	სხვა არაკლასიფიცირებული საქმიანობა განათლების სფეროში	810139	847640	697860
710	სოციალური დაცვა	1260100	1651680	1471100
7101	ავადმყოფთა და შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა სოციალური დაცვა	0	0	0
71012	შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა სოციალური დაცვა	0	0	0
7107	სოციალური გაუცხოების საკითხები, რომლებიც არ ექვემდებარება კლასიფიკაციას	1260100	1651680	1471100
	სულ:	28305245	32211000	35314000

თავი IV

აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის მთლიანი სალდო, ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ცვლილება

მუხლი 10. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის საოპერაციო და მთლიანი სალდო (პროფიციტი/დეფიციტი)

თანხა ლარებში

დასახელება	2023 წელი ფაქტი	2024 წელი გეგმა	2025 წელი გეგმა
საოპერაციო სალდო	804400	-470597	120272
მთლიანი სალდო	441423	-1001347	-514000

მუხლი 11. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ფინანსური აქტივები
განისაზღვროს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ფინანსური აქტივების ცვლილება **(-514000)** ლარის ოდენობით.

ა) განისაზღვროს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ფინანსური აქტივების ზრდა **0** ლარის ოდენობით.

ბ) განისაზღვროს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ფინანსური აქტივების კლება **514000** ლარის ოდენობით.

ფინანსური აქტივების ცვლილება	2023 წლის ფაქტი	2024 წლის გეგმა	2025 წლის გეგმა
ზრდა	441423	0	0
ვალუტა და დეპოზიტები	441423	0	0
კლება	0	1001347	514000
ვალუტა და დეპოზიტები	0	1001347	514000

მუხლი 12. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ვალდებულებების ცვლილება

განისაზღვროს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ვალდებულებების ცვლილება 0 ლარის ოდენობით.

თანხა ლარებში

ვალდებულებების ცვლილება	2023 წლის ფაქტი	2024 წლის გეგმა	2025 წლის გეგმა
ვალდებულებების კლება	0	0	0
სამინაო	0	0	0
სხვა კრედიტორული დავალიანებები	0	0	0

2025 წლის პირველი იანვრისათვის აფხაზეთის ავტონომიურ რესპუბლიკას ვალი არ გააჩნია.

თავი V

აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის 2025-2028 წლების პრიორიტეტები და პროგრამები/ქვეპროგრამები

მუხლი 13. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის პრიორიტეტები და პროგრამები/ქვეპროგრამები

განისაზღვროს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის პრიორიტეტები (პირველი დონე), მათ ფარგლებში განსაზღვრული პროგრამები (მეორე დონე) და ქვეპროგრამები (მესამე და მესამის შემდგომი დონეები) შემდეგი რედაქციით:

- მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვა

- მოსახლეობის სოციალური დაცვა
- განათლების, კულტურის, სპორტის და ახალგაზრდობის განვითარება, ხელშეწყობა და პოპულარიზაცია
- აფხაზეთის ტერიტორიაზე მცხოვრებ მოსახლეობასთან ურთიერთობის/ კავშირების აღდგენა
- საარქივო ფონდის დაცულობის და დოკუმენტების ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა
- მოსახლეობის დასაქმების და ეკონომიკური საქმიანობის მხარდაჭერა
- დევნილთა განსახლების ობიექტების ინფრასტრუქტურის მოწესრიგება
- წარმომადგენლობითი უფლებამოსილების განხორციელება
- ფინანსური და არაფინანსური რესურსების მართვა და საინვესტიციო გარემოს ხელშეწყობა
- აღმასრულებელი ხელისუფლების განხორციელების ხელშეწყობა

1. მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვა

ქვეყნის მასშტაბით მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვის მიზნით ხორციელდება მთელი რიგი სახელმწიფო და ადგილობრივი პროგრამები, რომლითაც დაცულია ადამიანების უფლება ამ სფეროში. მიუხედავად ამისა, დევნილი და ოკუპირებული აფხაზეთის ტერიტორიაზე მცხოვრები მოსახლეობა, რიგი ობიექტური მიზეზების გამო, პროგნოზულად ჯანმრთელობის შემდგომი გაუარესების მაღალი რისკის კატეგორიას განეკუთვნება, ეს გარემოება განსაზღვრავს გაცილებით მეტ მოთხოვნას სამედიცინო დახმარებაზე. დევნილი მოსახლეობის გარკვეული ნაწილი მოკლებულია საშუალებას მიიღოს დროული და სრულფასოვანი სამედიცინო დახმარება. უსახსრობის გამო სამედიცინო დაწესებულებებს მიმართავენ დიდი დაგვიანებით, დაავადებების გართულებული ფორმებით, რომელთა მკურნალობა სამომავლოდ უფრო დიდ ხარჯებთანაა დაკავშირებული.

1.1. „ოკუპირებული აფხაზეთის ტერიტორიიდან დევნილთა ამბულატორიული დახმარება“

საყოველთაო ჯანდაცვის პროგრამაში შეტანილი ცვლილებები, მნიშვნელოვანი წინგადადგმული ნაბიჯია მოსახლეობის ფინანსური დაცულობის გასაუმჯობესებლად სხვადასხვა ამბულატორიულ სერვისებთან მიმართებაში. თუმცა ამ სერვისების დიდი ნაწილი მოსახლეობის მხრიდან მაინც ითვალისწინებს თანაგადახდას, რაც მნიშვნელოვნად ამცირებს მომართვიანობას.

პროგრამის მიზანია დევნილი და ოკუპირებული აფხაზეთის ტერიტორიაზე მცხოვრები მოსახლეობისათვის ჯანდაცვის პირველადი რგოლის ფინანსური და გეოგრაფიული ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა.

პროგრამა ითვალისწინებს მაღალტექნოლოგიური კვლევების (მაგნიტურ-რეზონანსული, კომპიუტერული, პოზიტრონულ-ემისიური ტომოგრაფიები და სცინტიგრაფია), სხვადასხვა კლინიკურ-ლაბორატორიული გამოკვლევების, მხედველობის ორგანოს სკრინინგის, ონკოპაციენტთა დამატებითი მომსახურებების, რეპროდუქციული ჯანმრთელობის ხელშეწყობის, სტომატოლოგიური მომსახურების, რეაბილიტაციისა და აბილიტაციის სერვისებზე ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფას, რომელთა განხორციელებითაც შესაძლებელია დაავადებათა ადრეული დიაგნოსტიკა, გართულებათა პრევენცია, ცხოვრების ხარისხისა და სოციალური ინტეგრაციის გაუმჯობესება, რაც საბოლოო ჯამში, დადებითად აისახება მოსახლეობის ჯანმრთელობის მდგომარეობის ძირითად მახასიათებლებზე.

1.1.1. ბავშვთა და მოზრდილთა რეაბილიტაცია

ქვეპროგრამის მიზანია მოსახლეობის, მათ შორის, შშმ პირების თანდაყოლილი დაავადებით ან ტრავმული დაზიანებით განპირობებული უუნარობის ფუნქციის აღდგენა და ცხოვრების ხარისხის ამაღლება. მათი მაქსიმალური სოციალური ადაპტაცია და საზოგადოების დამოუკიდებელ და აქტიურ წევრად ჩამოყალიბების შესაძლებლობის ფორმირება. სარეაბილიტაციო მკურნალობა მოიცავს შერჩევითად (საჭიროებისამებრ) ფიზიკურ თერაპიას (მასაჟი, ვარჯიში), აპარატურულ ფიზიოთერაპიას, ჰიდროკინეზოთერაპიას.

1.1.2. კლინიკურ – ლაბორატორიული კვლევები

კლინიკურ-ლაბორატორიულ გამოკვლევები ისეთი თანამედროვე, მაღალეფექტური, სწრაფი და

უსაფრთხო კვლევის მეთოდებია, რომელთაც განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭებათ დაავადებათა ადრეულ დიაგნოსტიკაში, მათ შორისაა დოპლეროგრაფია, ციფრული რენტგენოგრაფია, სპირომეტრია, ელექტროენცეფალოგრაფია, ექოკარდიოგრაფია, ართროექოსკოპია და ა.შ. ისინი მრავალი პათოლოგიის სადიაგნოსტიკოდ და მდგომარეობის შესაფასებლად გამოიყენება. ასევე ენდოსკოპიაც, რომელიც სხვადასხვა ორგანოთა სისტემის დაავადებათა დიაგნოსტიკის ყველაზე ზუსტი, ინფორმატიული და ხშირ შემთხვევაში აუცილებელი მეთოდია. ლაბორატორიულ გამოკვლევებს კი განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება სხვადასხვა დაავადების სადიაგნოსტიკოდ თუ მდგომარეობის შესაფასებლად.

ქვეპროგრამის მიზანია ბენეფიციართა ფინანსური ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა ცალკეულ კლინიკო-ლაბორატორიულ და ინსტრუმენტულ სერვისებზე.

1.1.3. ბავშვთა და მოზრდილთა სტომატოლოგია

დევნილთა კონტიგენტში პირის ღრუს დაავადებათა მაღალი დონე განსაზღვრავს გაცილებით მეტ მოთხოვნას სხვადასხვა სტომატოლოგიურ მომსახურებაზე.

ქვეპროგრამა წარმოდგენილია ორი კომპონენტით: ბავშვთა სტომატოლოგიური მომსახურების კომპონენტი ითვალისწინებს 4-დან 16 წლამდე ასაკის პირების მკურნალობას (თერაპია, ქირურგია), ხოლო მოზრდილთა სტომატოლოგიური მომსახურების კომპონენტი ითვალისწინებს მთლიანი ან ნაწილობრივი (ზედა და/ან ქვედა ყბის) კბილების მოსახსნელი პროთეზით მომსახურებას.

ქვეპროგრამის მიზანია: აფხაზეთიდან დევნილ ბავშვთა და მოზრდილთა სტომატოლოგიურ მომსახურებაზე ფინანსური ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა.

1.1.4. რეპროდუქციული ჯანმრთელობის ხელშეწყობა

ქვეპროგრამა ითვალისწინებს დადასტურებული უშვილობის დიაგნოზის მქონე დევნილ ბენეფიციართა ფინანსური ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფას უშვილობის მკურნალობისა და ხელოვნურ განაყოფიერებასთან დაკავშირებულ თანამედროვე სერვისებზე.

1.1.5. აფხაზეთიდან დევნილთა მრავალპროფილური სკრინინგი

რეგიონებში არსებული ვითარების შესწავლა, დევნილებთან სამინისტროს ხელმძღვანელთა პერმანენტული შეხვედრები და სამედიცინო-სტატისტიკური მონაცემების ანალიზის შედეგები ადასტურებს, რომ დევნილთა ჯანმრთელობის მდგომარეობის ინდიკატორები არადამაკმაყოფილებელია, რაც საკუთარ ჯანმრთელობაზე ზრუნვის მიზნით, მათ დაბალ აქტივობაზე მიუთითებს. ყოველივე მოითხოვს სამედიცინო-სოციალური პრობლემების დარეგულირებისათვის დამატებითი ღონისძიებების გატარების აუცილებლობას.

ქვეპროგრამის მიზანია თბილისსა და რეგიონებში, კერძოდ: სამეგრელო-ზემო სვანეთის, იმერეთის, აჭარის, კახეთისა და შიდა/ქვემო ქართლის რეგიონებში დევნილი მოსახლეობის მოთხოვნისა და საჭიროებების საფუძველზე. პროფილაქტიკური სამედიცინო გასინჯვებით ჯანმრთელობის მდგომარეობის სხვადასხვა დარღვევათა ადრეული დიაგნოსტიკა და შემდგომი მკურნალობის ტაქტიკის განსაზღვრა.

1.1.6. ონკოპაციენტთა სამედიცინო მომსახურება

ქვეპროგრამა უზრუნველყოფს იმ სამედიცინო სერვისებზე ხელმისაწვდომობას, რომლებიც ძალიან ძვირადღირებულია, მაგრამ თანამედროვე ონკოლოგიაში სასიცოცხლო მნიშვნელობა ენიჭებათ, როგორც განკურნების, ასევე პალიატიურ რეჟიმში. გარდა ქიმიო და სხივური თერაპიის თანადაფინანსებისა, ქვეპროგრამა ითვალისწინებს ონკოპაციენტების ჰორმონო, იმუნო და ტარგეტული თერაპიების თანადაფინანსებასაც. ეს სამკურნალო პრეპარატები არ კლასიფიცირდება როგორც ქიმიოპრეპარატები, თუმცა მათი გამოყენება ავთვისებიანი სიმსივნეების მკურნალობის განუყოფელი ნაწილია. ამ ჯგუფის პრეპარატების მაღალი ფასის გამო პაციენტების გარკვეული ნაწილისათვის ისინი ჯერ კიდევ ხელმიუწვდომელია. ონკოლოგიური დაავადებების დროულად გამოსავლენად განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება გენეტიკურ კვლევებს და ბიოფსიას, რომლის შედეგები

გამორიცხავს ან ადასტურებს ჯანმრთელობისათვის საზიანო პროცესების არსებობას ადამიანის ორგანიზმში. ქვეპროგრამა ასევე ითვალისწინებს იოდოთერაპიის თანადაფინანსებას.

ქვეპროგრამის მიზანია: დევნილი მოსახლეობის ფინანსური ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა ონკოლოგიის მკურნალობასთან დაკავშირებულ სერვისებზე.

1.1.7. ბავშვთა აბილიტაცია

ბავშვთა აბილიტაციის ქვეპროგრამას განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს მენტალური განვითარების დარღვევის მქონე ბავშვთა მაქსიმალური სოციალური ადაპტაციისა და საზოგადოების დამოუკიდებელ აქტიურ წევრად ჩამოყალიბების შესაძლებლობის ფორმირებაში. აბილიტაციის კომპონენტი ითვალისწინებს საჭიროების მიხედვით, ოკუპაციური თერაპიას, მეტყველების თერაპიას, ფსიქოთერაპიას და ქცევით თერაპიას.

ქვეპროგრამის მიზანია: ბენეფიციართა ფინანსური ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა აბილიტაციურ მომსახურებაზე.

1.1.8. მაღალტექნოლოგიური კვლევები

მაღალტექნოლოგიურ გამოკვლევებს შორის განსაკუთრებული ადგილი უკავია მაგნიტურ-რეზონანსულ და კომპიუტერულ ტომოგრაფიას, ასევე პოზიტრონულ-ემისიურ ტომოგრაფიას (PET/KT) და სცინტიგრაფიას SPECT/CT, რომლებიც წარმოადგენენ კვლევის ყველაზე ინფორმატიულ მეთოდებს. აღნიშნული კვლევებით შესაძლებელია დაავადების ადრეული დიაგნოსტიკა, მკურნალობის შედეგის კონტროლი და დინამიკაში დაკვირვება. პოზიტრონულ-ემისიური ტომოგრაფიული გამოკვლევის (პეტ/კტ) დიაგნოსტიკის ყველაზე ძვირადღირებული მეთოდია, რომელიც მოიცავს ქსოვილების სტრუქტურისა (კომპიუტერული ტომოგრაფია, კტ) და მათი ფუნქციის (პოზიტრონემისიური ტომოგრაფია, პეტ) კვლევას. პეტ/კტ იძლევა საშუალებას დროულად დადგინდეს იმ ქსოვილის მდებარეობა, რომლის ფუნქციონირებაშიც აღინიშნება ნორმიდან გადახრა, ასევე სცინტიგრაფია დაავადების უფრო სწორი და ზუსტი ვიზუალიზაციის საშუალებას იძლევა.

ქვეპროგრამა ითვალისწინებს მაგნიტურ-რეზონანსულ, კომპიუტერულ, პოზიტრონულ-ემისიური ტომოგრაფიულ (PET/KT) გამოკვლევებისა და სცინტიგრაფიის თანადაფინანსებას.

1.1.9. მხედველობის დაავადებათა დიაგნოსტიკა და მკურნალობა

ქვეპროგრამა წარმოდგენილია ორი კომპონენტით: მხედველობის ორგანოს სკრინინგული გამოკვლევის კომპონენტი ხელს შეუწყობს დევნილი მოსახლეობის მხედველობის ორგანოთა დაავადებების ადრეულ დიაგნოსტიკას. ხოლო მეორე კომპონენტით გათვალისწინებულია თვალის რეფრაქციული ანომალიების კორექცია ექსიმერული ლაზერით.

ქვეპროგრამის მიზანია: დევნილი მოსახლეობის ფინანსური ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა თვალის დაავადებათა კვლევის ამბულატორიულ და მკურნალობის ქირურგიულ სერვისებზე.

1.2. ოკუპირებული აფხაზეთის ტერიტორიიდან დევნილთა სტაციონარული დახმარება

მოსახლეობის საყოველთაო ჯანდაცვის სახელმწიფო და, მათ შორის, სამედიცინო მომსახურების დიაგნოზთან შეჭიდული ჯგუფებით (DRG) დაფინანსების პროგრამა ითვალისწინებს სტაციონარულ სამედიცინო სერვისებზე ბენეფიციართა მხრიდან თანაგადახდას. დევნილთა მნიშვნელოვანი ნაწილისთვის შესაბამისი თანხების მოძიება დიდ სირთულეს წარმოადგენს, რაც ხელს უშლის მათ დროული და ადეკვატური სამედიცინო დახმარების მიღებას და ზრდის შესაძლო გართულებების განვითარების რისკს. საბოლოო ჯამში აღნიშნული გარემოება უარყოფითად აისახება საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის მახასიათებლებზე. შესაბამისად, პროგრამის მიზანია დევნილი და ოკუპირებული აფხაზეთის ტერიტორიაზე მცხოვრები მოსახლეობისა სტაციონარულ მკურნალობასთან დაკავშირებული ფინანსური რისკებისაგან დაცვა.

პროგრამა მოიცავს დიაგნოსტიკისა და სტაციონარული მომსახურების თანადაფინანსებას, ტრანსპლანტაციასთან დაკავშირებული მომსახურებებისა და საზღვარგარეთ მკურნალობის

თანადაფინანსებას ქვეპროგრამებით გათვალისწინებული ღირებულების ფარგლებში.

1.2.1. დიაგნოსტიკისა და სტაციონალური მომსახურების თანადაფინანსება

მიუხედავად იმისა, რომ სამედიცინო დაწესებულებებში მომსახურების დიაგნოზთან შეჭიდული ჯგუფებით (DRG) დაფინანსების ახალი მოდელი ამოქმედდა, რამაც მნიშვნელოვნად შეამცირა ბენეფიციართა მხრიდან გადახდა, მაინც რჩება თანადაფინანსების თანხა, რომელიც ფინანსურ ტვირთად აწევა მოწყვლად კატეგორიებს, განსაკუთრებით კი – აფხაზეთიდან დევნილ მოქალაქეებს.

ქვეპროგრამის მიზანია ოკუპირებული აფხაზეთის ტერიტორიიდან დევნილთა ჰოსპიტალური მომსახურების, ამბულატორიული ოპერაციული მკურნალობისა და სტაციონარულ პირობებში დიაგნოსტიკის სერვისებზე ფინანსური და გეოგრაფიული ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა.

1.2.2. ჰიგიენური სამედიცინო დანიშნულების საგნებით დახმარება

ქვეპროგრამის მიზანია აფხაზეთიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა სამედიცინო დანიშნულების საგნებზე, ინდივიდუალური დაცვის და ავადმყოფთა მოვლის საშუალებებზე

ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა.

1.2.3. საზღვარგარეთ მკურნალობის თანადაფინანსება

ქვეპროგრამა ითვალისწინებს აფხაზეთის ოკუპირებული ტერიტორიიდან დევნილთა საზღვარგარეთ მკურნალობის თანადაფინანსებას იმ შემთხვევაში, თუ შესაბამისი დარგის პროფესიული ასოციაციის ან ექსპერტის წერილობითი დასკვნის საფუძველზე მოთხოვნილი სამედიცინო სერვისის მიღება საქართველოში შეუძლებელია საქართველოს სამკურნალო დაწესებულებებში სერვისის არარსებობის გამო ან/და პირისათვის სერვისის/საჭიროების მიღება რეკომენდებულია საზღვარგარეთ.

ქვეპროგრამის მიზანია პაციენტების საზღვარგარეთ მკურნალობაზე ფინანსური ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა.

1.2.4. ვეტერანთა რეაბილიტაციის ხელშეწყობა

ქვეპროგრამა ითვალისწინებს სხვადასხვა სოციალური კატეგორიის ომის ვეტერანთა ფსიქო-სოციალურ რეაბილიტაციას და ადაპტაციას.

1.2.5. განსაკუთრებულ შემთხვევათა და პათოლოგიათა მკურნალობის ხელშეწყობა

ქვეპროგრამა ითვალისწინებს გაფანტული სკლეროზის, რევმატოიდული ართრიტის, სკლეროდერმიის, მიასთენიის, გენერალიზირებული, ეპილეფსიის და სხვა მძიმე პათოლოგიათა მკურნალობის თანადაფინანსებას .

1.3. სამედიცინო პერსონალის გადამზადება

პროგრამა ითვალისწინებს დევნილი ექიმ-სპეციალისტთა გადამზადებას პირველადი ჯანდაცვის რგოლისათვის კრედიტ ქულების მინიჭების მიზნით.

1.4. „აფხაზეთის ოკუპირებულ ტერიტორიაზე მოქმედი სამედიცინო დაწესებულებების მედიკამენტებით მხარდაჭერა“

ოკუპირებული აფხაზეთის ტერიტორიაზე მოქმედი სამედიცინო დაწესებულებები ადგილზე უზრუნველყოფენ ოკუპირებულ ტერიტორიაზე მცხოვრები მოსახლეობისთვის პირველადი სამედიცინო მომსახურების მიწოდებას. პაციენტთა მომართვიანობიდან გამომდინარე, სამედიცინო დაწესებულებები მუდმივად საჭიროებენ მედიკამენტებით მხარდაჭერას.

ქვეპროგრამის მიზანია ოკუპირებული აფხაზეთის ტერიტორიაზე მცხოვრები მოქალაქეების ჯანმრთელობის მდგომარეობის გაუმჯობესება და ქრონიკული დაავადებების გართულებების

1.5. „ოკუპირებული აფხაზეთის ტერიტორიაზე მუდმივად მცხოვრებ მოქალაქეობის არმქონე პირთა საკონსულტაციო-სადიაგნოსტიკო მომსახურების ანაზღაურება“

აფხაზეთის ოკუპირებულ ტერიტორიაზე მუდმივად მცხოვრები, მოქალაქეობის არმქონე პირებისთვის მეტად მოთხოვნადი და სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანია სამედიცინო სერვისის ის ცალკეული სახეები, რაც სახელმწიფოს მხრიდან ანაზღაურებას არ ექვემდებარება, რადგან რეფერალური მომსახურების სახელმწიფო პროგრამა ითვალისწინებს ჰოსპიტალური (სტაციონარული) მომსახურების დაფინანსებას, ხოლო ამბულატორიული კომპონენტით ფინანსური მხარდაჭერა ვრცელდება მხოლოდ ონკოპაციენტებზე.

ქვეპროგრამის მიზანია ოკუპირებული აფხაზეთის ტერიტორიაზე მუდმივად მცხოვრებ მოქალაქეობის არმქონე პირთა სამედიცინო მომსახურების (ექიმის კონსულტაცია და ამბულატორიული კვლევები) დაფინანსების უზრუნველყოფა, რაც ხელს შეუწყობს პაციენტთა დროულ დიაგნოსტიკასა და საჭიროების შემთხვევაში შემდგომი მკურნალობის დაგეგმვას.

1.6. „სარიტუალო მომსახურების ანაზღაურება“

ქვეპროგრამის ფარგლებში ხორციელდება საქართველოს კონტროლირებად ტერიტორიაზე გარდაცვლილი, ოკუპირებული აფხაზეთის ტერიტორიაზე მუდმივად მცხოვრებ ბენეფიციართა სარიტუალო მომსახურება და ტრანსპორტირება ენგურის ხიდამდე (რუხი, ზუგდიდის მუნიციპალიტეტი). სარიტუალო მომსახურების ქვეპროგრამა ითვალისწინებს საქართველოს სხვადასხვა ლოკაციებიდან გარდაცვლილის ტრანსპორტირებას, ჩასასვენებელით უზრუნველყოფას, სუდარა (ბალიში, გადასაფარებელი) და სხვა თანხმლები მომსახურების გათვალისწინებით. ავტოკატაფალკის მომსახურება;

ქვეპროგრამის მიზანია ოკუპირებულ აფხაზეთში მუდმივად მცხოვრებ მოქალაქეთა მორალური, სოციალური და ფინანსური მხარდაჭერა.

1.7. „ოკუპირებული აფხაზეთის ტერიტორიაზე მოქმედი სამედიცინო დაწესებულებების აღჭურვა“

ოკუპირებული აფხაზეთის ტერიტორიაზე მოქმედი სამედიცინო დაწესებულებების გამართული საქმიანობისა და ადგილზე გადაუდებელი სამედიცინო სერვისების მისაღებად მნიშვნელოვანია დაწესებულებების აღჭურვა სამედიცინო საგნებით, ინვენტარით, ინდივიდუალური დაცვის საშუალებებით და სხვა. განსაკუთრებულად მძიმე პაციენტები, რომლებიც საჭიროებენ გადაუდებლად სამედიცინო დახმარების გაწევას, სასწრაფო სამედიცინო დახმარების სამსახურის მეშვეობით გადმოდიან კონტროლირებად ტერიტორიაზე და იღებენ შესაბამის მომსახურებას. სასწრაფო სამედიცინო დახმარების მანქანები, სხვადასხვა მიზეზების (უხარისხო საწვავის თუ სხვა) გამო გამოსულია მწყობრიდან, ადგილზე ვერ ხერხდება მათი შეკეთება, შესაბამისი სერვის ცენტრის არარსებობის გამო. შესაბამისად, აუცილებელია მათი გადმოყვანა კონტროლირებად ტერიტორიაზე, დიაგნოსტიკა და შეკეთება/გამართვა.

ოკუპირებული აფხაზეთის ტერიტორიაზე მოქმედი სამედიცინო დაწესებულებების მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის გაუმჯობესება, რაც განაპირობებს მოსახლეობისთვის მაღალხარისხინი სამედიცინო მომსახურების მიწოდებას.

1.8. ოკუპირებული აფხაზეთის ტერიტორიაზე მომუშავე ექიმებისა და საშუალო სამედიცინო პერსონალის გადამზადება

ოკუპირებული აფხაზეთის ტერიტორიაზე მომუშავე ექიმებისა და საშუალო სამედიცინო პერსონალისათვის უმნიშვნელოვანესია ადგილზე ხარისხიანი სამედიცინო მომსახურების მიწოდება, რაც უწყვეტი სამედიცინო განათლებით და მუდმივი განვითარების გზით მიიღწევა. გადაუდებელი მდგომარეობებისა და სხვადასხვა ქრონიკული დაავადებების მართვა პირველადი ჯანდაცვის სისტემაში განსაკუთრებულ ადგილს იკავებს პაციენტთა დროულ და სწორ დიაგნოსტიკასა და მკურნალობაში.

ქვეპროგრამის მიზანია ოკუპირებული აფხაზეთის ტერიტორიაზე მომუშავე ექიმებისა და საშუალო სამედიცინო პერსონალის პროფესიული განვითარების ხელშეწყობა, მედიცინის თანამედროვე მიდგომების თეორიული და პრაქტიკული უნარ-ჩვევების გამომუშავება, გადამზადების მოკლევადიან სასწავლო პროგრამებში მონაწილეობა, რაც ხელს შეუწყობს საშუალო სამედიცინო პერსონალისათვის პროფესიული განვითარების ამაღლებას.

1.9. ოკუპირებული აფხაზეთის ტერიტორიაზე მუდმივად მცხოვრებ მოქალაქეობის არმქონე პირთა რეფერალური მომსახურების თანადაფინანსება

ოკუპირებულ აფხაზეთში მცხოვრები მოქალაქეობის არმქონე პირები, რომლებიც არ არიან ჩართული საქართველოს ჯანდაცვით და სოციალურ პროგრამებში, სარგებლობენ რეფერალური მომსახურების სახელმწიფო პროგრამით, რომელიც მოიცავს, როგორც გადაუდებელი და გეგმიური სამედიცინო შემთხვევების, ასევე სტაციონარული მომსახურების, მედიკამენტებისა და კლინიკურ-ლაბორატორიულ კვლევების ანაზღაურებას, განსაზღვრული ლიმიტის ფარგლებში. არის გარკვეული შემთხვევები, როცა რეფერალური მომსახურების სახელმწიფო პროგრამაში ჩართული პირები სრულად ვერ ფინანსდებიან, ლიმიტის ამოწურვის, არასრულად დაფინანსების და სხვათა გამო. ასანაზღაურებელი თანხის მოსაძიებლად კი ბენეფიციარები ცდილობენ დამატებითი მიმართონ სხვადასხვა არასამთავრობო ორგანიზაციებს, რათა მათი საკითხი დაექვემდებაროს ხელახალ განხილვას და დაფინანსდნენ სრულად.

ამავე დროს, აფხაზეთში მუდმივად მცხოვრები პაციენტები, რომლებიც საგანგებო სიტუაციების მართვის სამსახურის ჩართულობით არიან გადმოყვანილი კონტროლირებად ტერიტორიაზე სამედიცინო მომსახურების მისაღებად, ან თვითდინებით მიმართეს ამა თუ იმ სამედიცინო დაწესებულებას და მდგომარეობის სიმძიმიდან გამომდინარე ვერ ახერხებენ დამოუკიდებლად ენგურის ხიდამდე მისვლას, იძულებული ხდებიან ისარგებლონ რეანიმობილის ან სასწრაფოს მანქანით და სპონსორის არარსებობის შემთხვევაში, გადაიხადონ ძვირადღირებული მომსახურების საფასური, რადგან მსგავსი მომსახურება არ ფინანსდება სახელმწიფო პროგრამებით.

ქვეპროგრამის მიზანია რეფერალური მომსახურების სახელმწიფო პროგრამაში ჩართული ოკუპირებულ აფხაზეთში მცხოვრები მოქალაქეობის არმქონე ბენეფიციარებისთვის სამედიცინო მომსახურების თანადაფინანსება, რაც ხელს შეუწყობს ბენეფიციართა ფინანსურ და მორალურ მხარდაჭერას.

2. მოსახლეობის სოციალური დაცვა

ქვეყანაში მოქმედებს სოციალური რეაბილიტაციისა და ბავშვზე ზრუნვის სახელმწიფო პროგრამა, რომლის მიზანია შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთა (მათ შორის ბავშვთა), ხანდაზმულთა, ოჯახურ მზრუნველობას მოკლებულ, სოციალურად დაუცველ, მიუსაფარ და მიტოვების რისკის ქვეშ მყოფ ბავშვთა სოციალური მდგომარეობის გაუმჯობესება და საზოგადოებაში ინტეგრაცია.

ბენეფიციართა სოციალური მდგომარეობა არის მძიმე, რისთვისაც აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის იძულებით გადაადგილებულ პირთა სამინისტრო უზრუნველყოფს მათი სოციალური მდგომარეობის გაუმჯობესებას სხვადასხვა პროგრამებით.

2.1. სოციალური უზრუნველყოფა

პროგრამა ითვალისწინებს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის იძულებით გადაადგილებულ პირთა მინისტრის ბრძანებით განსაზღვრული წესით დადგენილ ბენეფიციართათვის ფულადი დახმარების გაცემას.

2.2. ბენეფიციართა დროებითი საცხოვრებლით უზრუნველყოფა

პროგრამა ითვალისწინებს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის იძულებით გადაადგილებულ პირთა მინისტრის ბრძანებით განსაზღვრული წესით დადგენილი ბენეფიციართა საცხოვრებლით უზრუნველყოფაში მხარდაჭერას, ქირის თანხის ანაზღაურების გზით.

2.3. აფხაზეთიდან დევნილი ომისა და სამხედრო ძალების ჯიჩქრანების მხარდაჭერა

პროგრამა ითვალისწინებს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის იძულებით გადაადგილებულ პირთა მინისტრის ბრძანებით განსაზღვრული წესით დადგენილი ბენეფიციართა ფულად დახმარებას.

2.4. აფხაზეთიდან დევნილთა განსახლების ობიექტებში მცხოვრები დევნილი ოჯახების გამრიცხველიანება/აბონირება

პროგრამა ითვალისწინებს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის იძულებით გადაადგილებულ პირთა მინისტრის ბრძანებით განსაზღვრული წესით დადგენილი ბენეფიციართა ოჯახებისათვის საცხოვრებელ ფართებზე გამრიცხველიანება/აბონირებისათვის აუცილებელი თანხის ანაზღაურებას.

2.5. სოციალური სოლიდარობა

პროგრამა ითვალისწინებს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის იძულებით გადაადგილებულ პირთა მინისტრის ბრძანებით განსაზღვრული წესით სადღესასწაულო დღეებში/საჭიროების შემთხვევაში საჩუქრების/დახმარების (მათ შორის ჰუმანიტარული დახმარების) გადაცემას ბენეფიციართათვის.

2.6. დევნილთა მიმართ სახელმწიფო სტრატეგიის განხორციელებისას ზემო აფხაზეთიდან იგპ-თა სოციალური უზრუნველყოფა

პროგრამა ითვალისწინებს ზემო აფხაზეთიდან დევნილთა სოციალურად დაუცველი ოჯახების ოთხ წლამდე ბავშვებისთვის კვების პროდუქტებით და ჰიგიენის საგნებით ერთჯერადი დახმარების ვაუჩერის წესით დაფინანსებას; პენსიონერ და/ან უმუშევარ პედაგოგებისთვის ერთჯერად ფულად დახმარებას. დახმარების გაცემის წესი, ოდენობა, ბენეფიციართა კატეგორიები და შერჩევის კრიტერიუმები განისაზღვრება აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის ნორმატიული აქტით.

2.7. გალის რაიონის სკოლამდელი აღზრდისა და სახელოვნებო სკოლების პედაგოგთა და ადმინისტრაციულ – ტექნიკური პერსონალის ფინანსური დახმარება

პროგრამის მიზანია ბენეფიციარების სოციალური მდგომარეობის გაუმჯობესების ხელშეწყობა ფინანსური მხარდაჭერის გზით.

3. განათლების, კულტურის, სპორტის და ახალგაზრდობის განვითარების ხელშეწყობა და პოპულარიზაცია

განათლების, კულტურის, სპორტისა და ახალგაზრდობის სფეროში კანონმდებლობით მინიჭებული უფლებამოსილების ფარგლებში ატარებს ერთიან სახელმწიფო პოლიტიკას.

განათლების მიმართულებით ახორციელებს საქართველოს განათლების, მეცნიერებისა და ახალგაზრდობის სამინისტროს მიერ დამტკიცებული ეროვნული სასწავლო გეგმების, სტანდარტებისა და საგანმანათლებლო პროგრამების დანერგვასა და შესრულებაზე კონტროლს აფხაზეთის ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებებში, ხელს უწყობს ოკუპირებული აფხაზეთის ტერიტორიის ქართულ საგანმანათლებლო სისტემასთან დაახლოებას, უმაღლესი განათლების მიღებასა და კონკურენტუნარიანი კადრების მომზადებას.

კულტურის სფეროში ერთიანი სახელმწიფო პოლიტიკის გატარება მოიცავს ქართულ-აფხაზური კულტურის, უნიკალური კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლების, ფოლკლორის დაცვა-შენარჩუნებას, განვითარებასა და პოპულარიზაციას, აფხაზეთის შემოქმედებითი რესურსის წამორჩენასა და კულტურის სფეროში მოღვაწე დევნილი ხელოვანების მხარდაჭერას.

სპორტისა და ახალგაზრდობის მიმართულებით ერთიანი სახელმწიფო პოლიტიკა ითვალისწინებს სპორტის განვითარებასა და პოპულარიზაციას, ახალგაზრდობის განვითარების ხელშეწყობასა და

მხარდაჭერას. სპორტი სამშვიდობო პოლიტიკის გატარების მძლავრი და სტრატეგიული მიმართულებაა, რომელიც დიდ როლს ასრულებს ინტეგრაციულ პროცესებში როგორც ქვეყნის შიგნით, ასევე მის ფარგლებს გარეთ.

3.1. განათლების, კულტურისა და სპორტის სფეროს პოლიტიკის შემუშავება და მართვა

განათლების, კულტურისა და სპორტის მიმართულებით ერთიანი სახელმწიფო პოლიტიკის გატარება მიზნად ისახავს ერთიანი სახელმწიფო პოლიტიკის განხორციელებაში მხარდაჭერას, არსებული პრობლემებისა და ნაკლოვანებების იდენტიფიცირებას, პრობლემის აღმოსაფხვრელად პრიორიტეტების დასახვასა და შესაბამისი ქმედითი ღონისძიებების გატარებას.

3.2. განათლების ხელშეწყობა

მიზანია აფხაზეთის ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებებში ზოგადი განათლების ხარისხის ამაღლება, აფხაზეთიდან დიევნილი ახალგაზრდების უმაღლესი განათლების ხელმისაწვდომობის ხელშეწყობა.

ითვალისწინებს ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებებში სწავლისა და სწავლების ხარისხის ამაღლების მხარდაჭერას, აფხაზური ენის პოპულარიზაციას, ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებებში ინფრასტრუქტურული და მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის გაუმჯობესებას, საგანმანათლებლო და აღმზრდელობით სფეროში დასაქმებულთა პროფესიულ განვითარებას, პროფესიული ორიენტაციისა და კარიერის დაგეგმვის, ინკლუზიური განათლებისა და ცხოვრების ჯანსაღი წესის ხელშეწყობას, არაფორმალური დისტანციური სწავლების მხარდაჭერას, პროფესიული და უმაღლესი განათლების მიღებას ქვეყნის შიგნით და მის ფარგლებს გარეთ მოქმედ უმაღლეს სასწავლებლებში, სასტიპენდიო კონკურსებს, ახალგაზრდების წახალისებას, მოტივაციის გაზრდას.

3.3. მეცნიერთა მხარდაჭერა

მიზანია აფხაზეთიდან დევნილი მეცნიერების მხარდაჭერა და მათი სამეცნიერო კვლევებში ჩართულობის ხელშეწყობა.

3.4. წარმატებულ ხელოვანთა და სპორტსმენთა მხარდაჭერა

მიზანია კულტურის, ხელოვნების სხვადასხვა დარგისა და სპორტის სფეროს მხარდაჭერის გაძლიერება.

პროგრამა ითვალისწინებს „გიორგი შარვაშიძის სახელობის პრემიის“, „ნიკოლოზ თაბუკაშვილის სახელობის პრემიის“, „ვიქტორ სანეევის სახელობის სტიპენდიისა“ და „ვიტალი დარასელიას სახელობის სტიპენდიის“ განხორციელებას.

3.5. კულტურულ ფასეულობათა დაცვა და პოპულარიზაცია

მიზანია აფხაზეთის კულტურული მემკვიდრეობის დაცვა და პოპულარიზაცია. აფხაზეთში კულტურული მემკვიდრეობა კარგავს თავის ავთენტურობას და უნიკალურობას. მნიშვნელოვანია აფხაზეთის ტერიტორიაზე არსებული მრავალფეროვანი კულტურული მემკვიდრეობის სრულფასოვნად შესწავლა, შენარჩუნება და გადაცემა მომავალი თაობებისათვის.

3.6. თეატრალური, სასცენო და სამუსიკო ხელოვნების ხელშეწყობა

აფხაზეთის კულტურის, როგორც ერთიანი ქართული კულტურული სივრცის განუყოფელი ნაწილის თვითმყოფადობის შენარჩუნება გლობალური გამოწვევების ფონზე უაღრესად მნიშვნელოვანია, რაც ხელოვნების დარგში მოღვაწე შემოქმედებითი კოლექტივების საქმიანობის მხარდაჭერით მიიღწევა.

ქართული თეატრალური ხელოვნების განვითარების ხელშეწყობა, საზოგადოებისათვის აქტუალური თემების სცენაზე წარმოჩენა, იძულებით გადაადგილებულ პირთა კულტურული ცხოვრების გამრავალფეროვნება და მაყურებლის სულიერ განვითარებაზე ზრუნვა სსიპ სოხუმის კონსტანტინე გამსახურდიას სახელობის სახელმწიფო პროფესიული თეატრისა და სსიპ სოხუმის გიორგი რატიანის

სახელობის მოზარდ-მაყურებელთა პროფესიული სახელმწიფო თეატრის საქმიანობის ძირითად მიმართულებას წარმოადგენს.

ქართულ-აფხაზური მუსიკალური ხელოვნებისა და ქორეოგრაფიის განვითარება, მსოფლიო საგუნდო და აკადემიური მუსიკალური ხელოვნების პოპულარიზაცია საქართველოში და მის ფარგლებს გარეთ წარმატებით ხორციელდება სსიპ აფხაზეთის სიმღერისა და ცეკვის სახელმწიფო აკადემიური ანსამბლის „აფხაზეთი“, სსიპ გურამ ყურაშვილის სახელობის აფხაზეთის სახელმწიფო საგუნდო კაპელისა და ა(ა)იპ აფხაზეთის სიმღერის სახელმწიფო ანსამბლის „შავნაბადა“ შემოქმედებითი საქმიანობით.

3.7. აფხაზეთის კულტურულ-შემოქმედებითი ღონისძიებების ხელშეწყობა

მიზანია ქართულ-აფხაზური კულტურის განვითარება და პოპულარიზაცია, როგორც ქვეყნის შიგნით, ასევე ფარგლებს გარეთ; ინკლუზიური სახელოვნებო პროექტების ხელშეწყობა.

პროგრამა ითვალისწინებს ქართულ-აფხაზური შემოქმედებითი პროცესების სტიმულირებას, ხელოვანი ადამიანების საქმიანობის აქტუალიზაციას, კულტურის ტრადიციული და ახალი დარგების (სამემსრულებლო, ვიზუალური, შემოქმედებითი მიმართულებების და სხვა) გაძლიერებას, ხელმისაწვდომი ინკლუზიური სახელოვნებო პროექტების მხარდაჭერას, აფხაზეთის შესახებ ახალგაზრდებში ცნობიერების ამაღლებას, კულტურის სხვადასხვა სფეროს წარმომადგენლების ფესტივალებსა და კონკურსებში მონაწილეობის მიღების ხელშეწყობას, ტრადიციული და სახალხო დღესასწაულების, შემოქმედებითი და საიუბილეო საღამოების, გამოფენებისა და სხვა კულტურული ღონისძიებების განხორციელებას, საგამომცემლო საქმიანობის ხელშეწყობას.

3.8 სპორტულ და ახალგაზრდულ საქმეთა ღონისძიებების ხელშეწყობა

მიზანია სპორტის სხვადასხვა სახეობისა და აფხაზეთიდან დევნილი სპორტსმენების მხარდაჭერა, ახალგაზრდების განვითარების ხელშეწყობა.

პროგრამა ითვალისწინებს სპორტული და ახალგაზრდული პროექტების ფინანსურ უზრუნველყოფას, თავისუფალი სტილით ჭიდაობის განვითარებასა და ცხოვრების ჯანსაღი წესის პოპულარიზაციას, აფხაზეთიდან დევნილი წარმატებული სპორტსმენების დაჯილდოებას/წახალისებას, აფხაზეთის (აფხაზეთთან დაკავშირებული) სახელით მოასპარეზე სპორტული გუნდების/კლუბების ფინანსურ მხარდაჭერას.

4. აფხაზეთის ტერიტორიაზე მცხოვრებ მოსახლეობასთან ურთიერთობის/კავშირების აღდგენა

კონფლიქტების მოგვარებისა და მდგრადი მშვიდობის დამყარების საფუძველი კონფლიქტის მხარეებს შორის შერიგებაა. ამისთვის კი საჭიროა დიალოგი, რომელიც ურთიერთნდობის აღდგენისა და შერიგებისთვის აუცილებელ ნიადაგს ქმნის. ამ მიზნის რეალიზებისთვის და სამშვიდობო პოტენციალის სრულად ამოქმედებისთვის მნიშვნელოვანია სამოქალაქო საზოგადოების რესურსის ამუშავება. სამოქალაქო საზოგადოებას დიდი გამოცდილება და ცოდნა აქვს დაგროვებული კონფლიქტის შესახებ, აქვს ურთიერთობა მეორე მხარესთან, მაგრამ ამ ყველაფრის გამოყენება სრულად არ ხდება.

პროგრამა ითვალისწინებს შერიგებაზე და ქართულ-აფხაზური საზოგადოების გაერთიანებაზე ორიენტირებულ ოთხ ძირითად განზომილებას-ჰუმანიტარული, ადამიანზე ორიენტირებული, სოციალური და ეკონომიური.

პროგრამის რეალიზება ხელს უწყობს კონფლიქტით გაყოფილ საზოგადოებებს შორის კომუნიკაციისა და ურთიერთობების გაძლიერებას, პრიორიტეტული მნიშვნელობის საკითხებზე თანამშრომლობის გაღრმავებას სამოქალაქო სექტორის სხვადასხვა ჯგუფების ჩართულობით, რაც მშვიდობიანი თანაცხოვრების აუცილებელ წინაპირობას წარმოადგენს.

4.1. სულიერი მემკვიდრეობის შენარჩუნება და განვითარება

პროგრამის მიზანია ოკუპირებულ ტერიტორიაზე მცხოვრებ და იძულებით გადაადგილებულ პირებში

სულიერების დონის ამაღლება, ტოლერანტული ფასეულობების განვითარება და პატრიოტული სულის გაღვივება. პროგრამის ფარგლებში ფინანსდება ოკუპირებულ ტერიტორიაზე ეკლესია-მონასტრების მშენებლობა, აღჭურვა, რემონტი და სხვა ღონისძიებები. საკვირაო სკოლის, ილორის ტაძრის, კათარზისისა და სხვადასხვა ღონისძიებების მხარდაჭერა.

4.2. კომუნიკაციისა და ინფორმირების გაძლიერება

პრიორიტეტის მიზანია: აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ოკუპირებული ტერიტორიის დეოკუპაციისა და დევნილთა საკუთარ სახლებში ღირსეული დაბრუნების პროცესის საინფორმაციო მხარდაჭერა.

აფხაზეთის პრობლემატიკასთან დაკავშირებით ინფორმაციის სისტემატიზაცია, არსებული და შესაძლო საფრთხეების იდენტიფიცირება, საინფორმაციო-ანალიტიკური მასალის მომზადება და მთავრობისთვის წარდგენა. ახალი ამბების, რუბრიკების, დოკუმენტური მასალებისა და მიუკერძოებელი ანალიტიკური ინფორმაციების, საინფორმაციო-შემეცნებითი სიუჟეტების მომზადება აფხაზეთის თემატიკასთან დაკავშირებულ მოვლენებზე;

აფხაზეთის ავტონომიურ რესპუბლიკასთან დაკავშირებული საზოგადოებრივი, პოლიტიკური, ეკონომიკური, სოციალური, საგანმანათლებლო, კულტურული და სპორტული პროცესების საინფორმაციო უზრუნველყოფა;

აფხაზეთის მთავრობის მიერ განხორციელებული საქმიანობის, პროექტების, გეგმებისა და აქტივობების შესახებ დევნილი და არა მხოლოდ დევნილი მოსახლეობის ინფორმირებულობა.

იგპ-თა და აფხაზეთის ოკუპირებულ ტერიტორიაზე ლეგიტიმურად მცხოვრები პირებისათვის გარკვეული ეკონომიკური სერვისების მიწოდება, მათ შორის ზუგდიდის რაიონის სოფელ რუხში, საინფორმაციო-საკონსულტაციო ცენტრის ფუნქციონირების ხელშეწყობა, რომელიც მოემსახურება აფხაზეთიდან იგპ-თა და აფხაზეთის ოკუპირებულ ტერიტორიაზე ლეგიტიმურად მცხოვრებ მოსახლეობას.

4.3. სამშვიდობო ინიციატივები, სამოქალაქო ინტეგრაცია, ნდობის აღდგენის მხარდაჭერა და დიალოგისაკენ მიმართული შესაძლებლობების გაძლიერება

პროგრამა შემუშავებულ იქნა ჩართულობის სტრატეგიის სამოქმედო გეგმის საფუძველზე, რომლის მიზანია გამყოფ ხაზებს მიღმა დარჩენილ მოსახლეობასთან დაახლოება, მისი კეთილდღეობის გაუმჯობესება, იზოლაციის შემცირება, პიროვნებისა და რეგიონალური უსაფრთხოების დაცვა.

1993 წლიდან აფხაზეთის საკითხი და დევნილი მოსახლეობის სამოქალაქო ინტეგრაცია რჩება ერთ-ერთ მნიშვნელოვან გამოწვევად, რომლის მოგვარებაც მოითხოვს საზოგადოების ყველა ფენის დაინტერესებას და აქტიურ ჩართულობას. აღნიშნული პროცესი რომ გახდეს უფრო დინამიური, საჭიროა ისეთი ღონისძიებების ინიცირება და მხარდაჭერა, რომლებიც ხელს შეუწყობენ ქართულ – აფხაზურ საზოგადოებებში სამოქალაქო პასუხისმგებლობის ამაღლებას და მათი ინტეგრაციის პროცესში უფრო აქტიურ ჩართულობას.

აღნიშნული პროგრამა ითვალისწინებს სამოქალაქო ინტეგრაციის პროცესში პოზიტიური ცვლილებების უზრუნველყოფას, ქართულ და აფხაზურ საზოგადოებებს შორის კონსტრუქციული კომუნიკაციის გაძლიერებას, ნდობის აღდგენისა და შერიგების ხელშეწყობასა და სამშვიდობო პროცესების მხარდაჭერას. ასევე, საქართველოს ევროპული არჩევანის კონტექსტში თანაბარი სარგებლობების პერსპექტივების შექმნას, ადამიანის უფლებათა პატივისცემისა და დაცვის მხარდაჭერას, ქართველი და აფხაზი საზოგადოების თითოეული მოქალაქის პასუხისმგებლობის გაზიარებას და საინტეგრაციო პროცესში სრულფასოვანი მონაწილეობის ხელშეწყობას.

ზემოაღნიშნული პროგრამა მოიცავს სამშვიდობო პროცესების მიმართულებით საერთაშორისო საზოგადოების, დიასპორის, ადგილობრივი და საერთაშორისო აკადემიური სექტორის ცოდნისა და გამოცდილების მობილიზებას ნდობის აღდგენის, შერიგებისა და სამოქალაქო ინტეგრაციის პროცესში. პოსტკონფლიქტური ქართულ-აფხაზური საზოგადოების სამშვიდობო უნარ-ჩვევების გაძლიერების მიზნით, პროგრამის ფარგლებში განხორციელდება საინფორმაციო კამპანიები, კონკურსები,

ვებინარები, სამშვიდობო დისკუსიები, კონფერენციები, კვლევები და სხვა.

ასევე, პროგრამის ფარგლებში გათვალისწინებულია ოკუპირებული აფხაზეთიდან დევნილი და კონფლიქტის შედეგად დაზარალებული მოსახლეობის საჭიროებების შესწავლის საფუძველზე სხვადასხვა არაფორმალური საგანმანათლებლო, პროფესიული, კულტურული და სხვა აქტივობების განხორციელება, რომლებიც ხელს შეუწყობენ აფხაზეთიდან დევნილი და ოკუპირებულ ტერიტორიაზე ლეგიტიმურად მცხოვრები პირების პოსტკონფლიქტურ ადაპტაციას.

5. საარქივო ფონდის დაცულობის და დოკუმენტების ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა

აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის საარქივო ფონდის განვითარება, აღწერა, ცენტრალიზებული წესით აღრიცხვა, დაცვა და გამოყენება. დაზიანებული დოკუმენტების რესტავრაცია, დოკუმენტების მეცნიერულ-ტექნიკური დამუშავება, განსაკუთრებული ღირებულების მქონე დოკუმენტებზე სადაზღვევო და ელექტრონული საარქივო ფონდის შექმნა.

5.1. საარქივო ფონდის დაცვა, შენახვა, გაუმჯობესება

საარქივო მასალების სტანდარტების შესაბამისი დაცვა და ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის საარქივო ფონდის განვითარება, აღწერა, ცენტრალიზებული წესით აღრიცხვა, სტანდარტების შესაბამისი დაცვა და გამოყენება. დაზიანებული დოკუმენტების რესტავრაცია, დოკუმენტების მეცნიერულ-ტექნიკური დამუშავება, განსაკუთრებული ღირებულების მქონე დოკუმენტებზე სადაზღვევო და ელექტრონული საარქივო ფონდის შექმნა, არქივში დაცული დოკუმენტების საფუძველზე იურიდიულ და ფიზიკურ პირებზე მომსახურება. საარქივო ფონდის დოკუმენტების გამოფენის მოწყობა.

აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის საარქივო ფონდის შევსება დოკუმენტებით მატერიალური სახით, საარქივო ფონდის დოკუმენტების ბაზის ფორმირება და მისი მუდმივი განახლება; აფხაზეთის საარქივო ფონდის დოკუმენტების, განურჩევლად მათი შენახვის ადგილისა (მათ შორის აფხაზეთის საარქივო ფონდში არსებული კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლების), აღრიცხვის, დაცვისა და შენახვის, აგრეთვე საქმისწარმოებაში არსებული წესების დაცვის კონტროლი და ზედამხედველობა; აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის საარქივო ფონდის დოკუმენტებით სარგებლობა; აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის დაწესებულებათა არქივებისა და საქმისწარმოებაში დოკუმენტების ორგანიზაციის სრულყოფა, კოორდინაცია, ნორმატიული და მეთოდური უზრუნველყოფა; აფხაზეთის საარქივო საქმის განვითარების საკითხებზე პერსპექტიულ-მიზნობრივი პროგრამებისა და მიმდინარე გეგმების შემუშავება. აფხაზეთის ა/რ საარქივო ფონდის ფორმირებისა და დაკომპლექტების ხარისხის გაუმჯობესების მიზნით გეგმური სემინარებისა და ტრენინგების ჩატარება. საარქივო ფონდის შემქმნელი დაწესებულებების არქივებისა და საქმისწარმოების სამსახურების თანამშრომელთათვის. კურსის დანიშნულებათა საარქივო საქმისა და საქმისწარმოების სფეროში მაღალკვალიფიციური და კონკურენტუნარიანი კადრების მომზადება, საარქივო საქმისა და საქმისწარმოების ფუნქციონირებისათვის საჭირო საკანონმდებლო ბაზის გაცნობა, თეორიული და პრაქტიკული უნარ-ჩვევების შეძენა.

აფხაზეთის ა/რ ფონდის დაცულობის, მომსახურების თანამედროვე ტექნოლოგიების დანერგვა და დოკუმენტების ხელმისაწვდომობა; აფხაზეთის ა/რ სტრუქტურებისათვის მაღალკვალიფიციური კადრების მომზადება, გადამზადება, არქივის სამმართველოში დაცული საარქივო ფონდის დაკომპლექტების ელექტრონულ მატარებლებზე გადატანა, დიგიტალიზაცია. ერთიანი ელექტრონული საარქივო ფონდის შექმნისა და ელექტრონული დოკუმენტაციის აფხაზეთის ა/რ არქივის სამმართველოს დაკომპლექტების წყარო-ორგანიზაციებიდან და აფხაზეთის საარქივო ფონდისთვის მიკუთვნებული დოკუმენტების მფლობელი სხვა პირებისგან მიღებული ელექტრონული დოკუმენტების აღწერის, აღრიცხვისა და დაარქივების ავტომატიზებული სისტემის შექმნა.

6. მოსახლეობის დასაქმების ხელშეწყობა და ეკონომიკური საქმიანობის მხარდაჭერა

პრიორიტეტის მიზანია მიზნობრივი ჯგუფის (აფხაზეთიდან დევნილები და აფხაზეთის ოკუპირებულ ტერიტორიაზე ლეგიტიმურად მცხოვრები პირები) ჩართულობის ხელშეწყობა ქვეყნის მდგრად სოციალურ-ეკონომიკურ პროცესებში, კერძოდ:

- დასაქმების/თვითდასაქმების ხელშეწყობა;
- სამეწარმეო საქმიანობის მხარდაჭერა;
- სასოფლო-სამეურნეო სფეროში დახმარება;
- პროდუქტიული ეკონომიკური სერვისების მიწოდება;
- ეკონომიკური ხასიათის სხვადასხვა პროგრამებსა და პროექტებში სრულფასოვანი ჩართულობის ხელშეწყობა, მათ შორის, თანადაფინანსების გზით;
- საერთაშორისო ორგანიზაციების მხარდაჭერით აფხაზეთიდან დევნილთათვის სოციალურ-ეკონომიკური პროექტების შემუშავება-განხორციელება;
- სპეციფიკური სავაჭრო-ეკონომიკური ღონისძიებების მხარდაჭერა, რომლებიც ხელს შეუწყობენ აფხაზეთის კონფლიქტის მშვიდობიან დარეგულირებას.

7. დევნილთა განსახლების ობიექტების ინფრასტრუქტურის მოწესრიგება

დევნილების მნიშვნელოვანი რაოდენობა განთავსებულია განსახლების ობიექტებზე, რომელთა უმეტესობა საჭიროებს ინფრასტრუქტურულ მოწესრიგებას. ამ მიზნით ხორციელდება სხვადასხვა პროგრამები და ქვეპროგრამები, როგორიცაა: დევნილთა საცხოვრებლებში მცირეფასიანი და გადაუდებელი სარემონტო სამუშაოების უზრუნველყოფა, დევნილთა განსახლების ობიექტებში სარემონტო-სამშენებლო სამუშაოების ჩატარების უზრუნველყოფა, აფხაზეთიდან დევნილი შეჭირვებული მოსახლეობისათვის სარემონტო/სამშენებლო მასალებით დახმარება, ბინათმესაკუთრეთა მხარდაჭერისა და ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობების მუნიციპალური პროგრამებით სარგებლობის თანამონაწილეობა, დევნილთა განსახლების ობიექტებში საერთო სარგებლობის ფართების ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობებისათვის გადაცემის ხელშეწყობა, დევნილთა მომსახურების მიზნით ცენტრების მოწყობა.

8. წარმომადგენლობითი უფლებამოსილების განხორციელება

კანონშემოქმედებითი საქმიანობის გააქტიურება. აუცილებელი საკანონმდებლო ბაზის შექმნა, რომელიც ხელს შეუწყობს ავტონომიური რესპუბლიკის ყველა სახელისუფლებო სტრუქტურის გამართულ ფუნქციონირებას, მომავალი აფხაზეთის პოლიტიკური სტატუსისა და კონსტიტუციური საფუძვლების შემუშავებას. მჭიდრო საქმიანი კავშირების დამყარება ქვეყნის საკანონმდებლო და ცენტრალურ აღმასრულებელ სტრუქტურებთან. აფხაზეთში მიმდინარე პროცესების შესახებ მსოფლიო საზოგადოებისათვის სწორი, ობიექტური ინფორმაციის მიწოდება. ოკუპირებულ ტერიტორიაზე ადამიანის უფლებების დარღვევის ფაქტების აღრიცხვა, ამ უფლებების დაცვისკენ მიმართული ღონისძიებების გატარება ქვეყნის შიგნით და საერთაშორისო არენაზე. აფხაზეთში განხორციელებული ეთნიკური წმენდისა და გენოციდის პოლიტიკური და სამართლებრივი ასპექტების შესახებ საერთაშორისო საზოგადოების ინფორმირება. აფხაზეთში კონფლიქტის დარეგულირების და აფხაზეთიდან დევნილთა პრობლემების გადაწყვეტაში აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ხელისუფლების ჩართულობის ხარისხის ამაღლება. შერიგებისა და ნდობის აღდგენისკენ მიმართული ღონისძიებების გატარებაში აქტიური მონაწილეობა. რუსეთის მიერ აფხაზეთის ტერიტორიის ანექსიის მამხილებელი მასალების მოძიება და პოლიტიკური შეფასება; ობიექტური სინამდვილის გასაჯაროება, სისტემური კონტაქტების უზრუნველყოფა და შესაბამისი ინფორმაციის მიწოდება მეგობარი სახელმწიფოების პოლიტიკური და აკადემიური წრეებისთვის; სამოქალაქო სექტორში მხარდამჭერთა მოძიება, მათი დახმარებით სეპარატისტული რეჟიმის არაღიარების პოლიტიკის გააქტიურება. დეოკუპაციის სახელმწიფო პოლიტიკის განხორციელებაში აქტიური ჩართულობა.

8.1. საკანონმდებლო საქმიანობა

საკანონმდებლო საქმიანობის განხორციელება, კონტროლი აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის საქმიანობაზე.

9. ფინანსური და არაფინანსური რესურსების მართვა და საინვესტიციო გარემოს ხელშეწყობა

ეფექტიანი და გამჭვირვალე საბიუჯეტო პროცესის ჩამოყალიბება, რომელიც უზრუნველყოფს საჯარო ფინანსების მოქნილ მართვას, სექტორში გამჭვირვალობისა და ანგარიშვალდებულების სისტემის ჩამოყალიბებას, აგრეთვე სახელმწიფო სახსრების ეკონომიურ და ეფექტიანად ხარჯვაზე მონიტორინგს. დევნილი მოსახლეობისათვის ხელსაყრელი ეკონომიკური გარემოს შექმნისა და მდგრადი ეკონომიკური განვითარების მიზნით წინადადებების შემუშავება. აფხაზეთის ავტონომიური

რესპუბლიკის ქონების გამჭვირვალედ და ეფექტიანად მართვა, მისი სრულყოფილად აღრიცხვა, მოვლა-პატრონობა. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის წილობრივი მონაწილეობით შექმნილი შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოების მართვა.

9.1. ფინანსების, ეკონომიკური პოლიტიკისა და ქონების სფეროს პოლიტიკის შემუშავება და მართვა

აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის საფინანსო სისტემის მართვა და საფინანსო -საბიუჯეტო პოლიტიკის რეგულირება და სრულყოფა.

აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტით გათვალისწინებული ღონისძიებების შეუფერხებელი დაფინანსების უზრუნველყოფა.

დევენილი და ოკუპირებულ ტერიტორიაზე მცხოვრები მოსახლეობისათვის სოციალურ-ეკონომიკური კეთილდღეობის გაზრდის მიზნით კომპეტენციის ფარგლებში ეკონომიკური პოლიტიკის ეფექტიანად შემუშავება და წარმართვა.

9.1.1. საჯარო ფინანსების მართვის სისტემის სრულყოფა

ბიუჯეტის ფორმატის გაუმჯობესება, რაც გულისხმობს კანონმდებლობით და საერთაშორისო სტანდარტებით გათვალისწინებული ნორმების დანერგვას და დაცვას.

ბუღალტრული აღრიცხვის ახალ საერთაშორისო სტანდარტებზე (IPSAS) დაფუძნებულ შიდა სააღრიცხვო პოლიტიკის შექმნა და შესაბამისი ფინანსური ანგარიშგების მომზადება.

გამჭვირვალობისა და ანგარიშვალდებულების მაღალი სტანდარტის დანერგვა.

9.1.2. ავტონომიური რესპუბლიკის საკუთრებაში არსებული ქონების აღრიცხვა და მართვა

აქტივების მართვის სისტემის დანერგვა, აქტივების მართვის სისტემაში აღრიცხვა და ეფექტური მართვის განხორციელება.

9.2. ოკუპირებული აფხაზეთის ტერიტორიაზე განთავსებული სახელმწიფო უძრავი ქონების აღრიცხვა და საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად რეგისტრაცია.

აფხაზეთში არსებული სახელმწიფო უძრავი ქონების ნუსხის ელექტრონული ვერსიის შექმნა.

10. აღმასრულებელი ხელისუფლების უფლებამოსილების განხორციელების ხელშეწყობა

ინსტიტუციური განვითარებისათვის მნიშვნელოვანია აღმასრულებელი ორგანოს გამართული ფუნქციონირება.

10.1. მთავრობის უფლებამოსილების განხორციელების ხელშეწყობა

აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის მიერ აღმასრულებელი ხელისუფლების განხორციელების პირობების შექმნა; აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის აღმასრულებელი ხელისუფლების დაწესებულებათა საქმიანობის კოორდინაციისა და კონტროლის განხორციელება; მთავრობის საქმიანობის ორგანიზაციული, სამართლებრივი და ინფორმაციულ-ანალიტიკური უზრუნველყოფა; მთავრობის მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებათა შესრულების კონტროლის განხორციელება. „სახელმწიფო სტრატეგია ოკუპირებული ტერიტორიების მიმართ: ჩართულობა თანამშრომლობის გზით“ – დოკუმენტით გათვალისწინებული მიზნების განხორციელება. აფხაზეთის პრობლემატიკის სათანადო წარმოჩენა ადგილობრივ და საერთაშორისო ასპარეზზე.

მუხლი 14. ახალი ინიციატივები

პროგრამული კოდი	პროგრამის/ ქვეპროგრამის დასახელება	თანხა
-----------------	------------------------------------	-------

05 03 21	მხედველობის დაავადებათა დიაგნოსტიკა და მკურნალობა	50000
05 06 04	ჰიგიენური სამედიცინო დანიშნულების საგნებით დახმარება	50000
05 06 11	ვეტერანთა რეაბილიტაციის ხელშეწყობა	30000
05 06 12	განსაკუთრებულ შემთხვევათა და პათოლოგიათა მკურნალობის ხელშეწყობა	30000
05 07	სამედიცინო პერსონალის გადამზადება	40000
06 04 28	განათლება მომავლისთვის	29500
06 04 29	ინოვაციური მიდგომები საბუნებისმეტყველო საგნების სწავლებაში	13000
06 07 18	ვიტალი დარასელიას სახელობის პრემია	15125
06 10 23	საგანმანათლებლო შემეცნებითი სემინარები	9000
06 10 24	ფორუმი „შეეხე ისტორიას“	9500
18 06 02	მცირე და საშუალო მეწარმეების ხელშეწყობა	22000
ჯამი:		298125

თავი VI

აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ასიგნებები

მუხლი 15. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ასიგნებები
განისაზღვროს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ასიგნებები საბიუჯეტო კლასიფიკაციის მიხედვით **35314000** ლარის ოდენობით თანდართული რედაქციით:
თანხა ლარებში

კოდი	დასახელება	2023 წლის ფაქტი	2024 წლის გეგმა	2025 წლის გეგმა
	ჯამი:	28305245	32211000	35314000

	მომუშავეთა რიცხოვნობა	425	359	361
	ხარჯები	27926398	31680250	34679728
	შრომის ანაზღაურება	11870504	12365340	13769576
	საქონელი და მომსახურება	4654836	5273225	4706496
	სუბსიდიები	7401421	9324615	11575746
	გრანტები	24680	5000	0
	სოციალური უზრუნველყოფა	2707863	2933380	3025600
	სხვა ხარჯები	1267094	1778690	1602310
	არაფინანსური აქტივები	378847	530750	634272
01 00	უმაღლესი საბჭო და მასთან არსებული ორგანიზაციები	3976396	4299900	5140328
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	71	71	71
	ხარჯები	3888415	4276900	5037328
	შრომის ანაზღაურება	3024907	3260275	3919828
	საქონელი და მომსახურება	811506	989925	1091500
	სოციალური უზრუნველყოფა	42133	7000	7000
	სხვა ხარჯები	9869	19700	19000
	არაფინანსური აქტივები	87981	23000	103000
01 01	საკანონმდებლო საქმიანობის განხორციელება	3976396	4299900	5140328
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	71	71	71
	ხარჯები	3888415	4276900	5037328
	შრომის ანაზღაურება	3024907	3260275	3919828
	საქონელი და მომსახურება	811506	989925	1091500
	სოციალური უზრუნველყოფა	42133	7000	7000
	სხვა ხარჯები	9869	19700	19000
	არაფინანსური აქტივები	87981	23000	103000
02 00	მთავრობა და მასთან არსებული ორგანიზაციები	3411336	4295400	5463683

	მომუშავეთა რიცხოვნობა	51	51	53
	ხარჯები	3342934	4005700	5080311
	შრომის ანაზღაურება	1667137	1817615	2086000
	საქონელი და მომსახურება	783079	921685	1085544
	სუბსიდიები	839633	1247060	1892767
	სოციალური უზრუნველყოფა	14595	0	0
	სხვა ხარჯები	38490	19340	16000
	არაფინანსური აქტივები	68402	289700	383372
02 01	მთავრობის უფლებამოსილების განხორციელების ხელშეწყობა	2510291	2973000	3563916
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	51	51	53
	ხარჯები	2490974	2753300	3187544
	შრომის ანაზღაურება	1667137	1817615	2086000
	საქონელი და მომსახურება	783079	921685	1085544
	სოციალური უზრუნველყოფა	14595	0	0
	სხვა ხარჯები	26163	14000	16000
	არაფინანსური აქტივები	19317	219700	376372
02 05	ა(ა)იპ „სულიერი განვითარებისა და ეროვნული ფასეულობების დაცვის ცენტრი“	272693	297700	956396
	ხარჯები	272693	297700	953396
	სუბსიდია	260366	292360	953396
	სხვა ხარჯები	12327	5340	0
	არაფინანსური აქტივები	0	0	3000
02 06	ა(ა)იპ „აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის საინფორმაციო-ანალიტიკური ცენტრი“	628352	1024700	943371
	ხარჯი	579267	954700	939371
	სუბსიდია	579267	954700	939371
	არაფინანსური აქტივები	49085	70000	4000
05 00	ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო და მასთან	2798082	3233500	3860905

	არსებული ორგანიზაციები			
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	29	34	34
	ხარჯები	2776051	3225500	3850905
	შრომის ანაზღაურება	660417	873600	1216732
	საქონელი და მომსახურება	247162	264100	319268
	სუბსიდია	169316	190000	197105
	სოციალური უზრუნველყოფა	1606533	1800000	1970000
	სხვა ხარჯები	92623	97800	147800
	არაფინანსური აქტივები	22031	8000	10000
05 01	ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სფეროს პოლიტიკის შემუშავება და მართვა	951679	1148500	1548800
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	29	34	34
	ხარჯები	934831	1140500	1538800
	შრომის ანაზღაურება	660417	873600	1216732
	საქონელი და მომსახურება	247162	264100	319268
	სოციალური უზრუნველყოფა	24495	0	0
	სხვა ხარჯები	2757	2800	2800
	არაფინანსური აქტივები	16848	8000	10000
05 03	ოკუპირებული აფხაზეთის ტერიტორიიდან დევნილთა ამბულატორიული დახმარება	1003271	1155000	1250000
	ხარჯები	1003271	1155000	1250000
	სოციალური უზრუნველყოფა	953858	1105000	1200000
	სხვა ხარჯები	49413	50000	50000
05 03 01	კომპიუტერული ტომოგრაფიული გამოკვლევები	96685	0	0
	ხარჯები	96685	0	0
	სოციალური უზრუნველყოფა	96685	0	0
05 03 02	მაგნიტურ-რეზონანსული ტომოგრაფიული გამოკვლევები	322390	0	0
	ხარჯები	322390	0	0

	სოციალური უზრუნველყოფა	322390	0	0
05 03 04	ბავშვთა და მოზრდილთა რეაბილიტაცია	153362	145000	150000
	ხარჯები	153362	145000	150000
	სოციალური უზრუნველყოფა	153362	145000	150000
05 03 05	ინსტრუმენტული და ენდოსკოპიური გამოკვლევები	63650	0	140000
	ხარჯები	63650	0	140000
	სოციალური უზრუნველყოფა	63650	0	140000
05 03 06	კლინიკურ- ლაბორატორიული კვლევები	9028	140000	50000
	ხარჯები	9028	140000	50000
	სოციალური უზრუნველყოფა	9028	140000	50000
05 03 08	დასავლეთ საქართველოს რეგიონში კომპიუტერული ტომოგრაფიული გამოკვლევები	10000	0	0
	ხარჯები	10000	0	0
	სოციალური უზრუნველყოფა	10000	0	0
05 03 09	ბავშვთა და მოზრდილთა სტომატოლოგია	77815	150000	180000
	ხარჯები	77815	150000	180000
	სოციალური უზრუნველყოფა	77815	150000	180000
05 03 10	მხედველობის ორგანოს სკრინინგი	8550	10000	0
	ხარჯები	8550	10000	0
	სოციალური უზრუნველყოფა	8550	10000	0
05 03 11	ფარისებრი ჯირკვლის პათოლოგიათა დიაგნოსტიკა	13885	0	0
	ხარჯები	13885	0	0
	სოციალური უზრუნველყოფა	13885	0	0
05 03 12	სისხლის მიმოქცევის დაავადებათა სკრინინგი	15470	0	0
	ხარჯები	15470	0	0
	სოციალური უზრუნველყოფა	15470	0	0

05 03 13	რეპროდუქციული ჯანმრთელობის ხელშეწყობა	10000	30000	30000
	ხარჯები	10000	30000	30000
	სოციალური უზრუნველყოფა	10000	30000	30000
05 03 14	ბავშვთა და ქალთა პერსონალიზებული ჯანმრთელობის ხელშეწყობა	19665	0	0
	ხარჯები	19665	0	0
	სოციალური უზრუნველყოფა	19665	0	0
05 03 15	ბიოფსია და მასთან დაკავშირებული გამოკვლევები	35835	0	0
	ხარჯები	35835	0	0
	სოციალური უზრუნველყოფა	35835	0	0
05 03 16	აფხაზეთიდან დევნილთა მრავალპროფილური სკრინინგი	49413	50000	50000
	ხარჯები	49413	50000	50000
	სხვა ხარჯები	49413	50000	50000
05 03 17	ონკოპაციენტთა სამედიცინო მომსახურება	50317	100000	100000
	ხარჯები	50317	100000	100000
	სოციალური უზრუნველყოფა	50317	100000	100000
05 03 18	ბავშვთა აბილიტაცია	57456	40000	50000
	ხარჯები	57456	40000	50000
	სოციალური უზრუნველყოფა	57456	40000	50000
05 03 19	პოზიტრონულ ემისიური ტომოგრაფიული გამოკვლევა (PET/CT)	9750	0	0
	ხარჯები	9750	0	0
	სოციალური უზრუნველყოფა	9750	0	0
05 03 20	მაღალტექნოლოგიური კვლევები	0	490000	450000
	ხარჯები	0	490000	450000
	სოციალური უზრუნველყოფა	0	490000	450000
05 03 21	მხედველობის დაავადებათა დიაგნოსტიკა და მკურნალობა	0	0	50000
	ხარჯები	0	0	50000

	სოციალური უზრუნველყოფა	0	0	50000
05 06	ოკუპირებული აფხაზეთის ტერიტორიიდან დევნილთა სტაციონარული დახმარება	502169	550000	660000
	ხარჯები	502169	550000	660000
	სოციალური უზრუნველყოფა	502169	550000	610000
	სხვა ხარჯები	0	0	50000
05 06 01	დიაგნოსტიკისა და სტაციონარული მომსახურების თანადაფინანსება	402717	500000	450000
	ხარჯები	402717	500000	450000
	სოციალური უზრუნველყოფა	402717	500000	450000
05 06 04	ჰიგიენური სამედიცინო დანიშნულების საგნებით დახმარება	0	0	50000
	ხარჯები	0	0	50000
	სხვა ხარჯები	0	0	50000
05 06 07	გეგმიური კორონარული ანგიოგრაფია	41900	0	0
	ხარჯები	41900	0	0
	სოციალური უზრუნველყოფა	41900	0	0
05 06 08	მენჯ-ბარძაყის სახსრის ენდოპროთეზირება	57552	0	50000
	ხარჯები	57552	0	50000
	სოციალური უზრუნველყოფა	57552	0	50000
05 06 09	ტრანსპლანტაციასთან დაკავშირებული სამედიცინო მომსახურების თანადაფინანსება	0	25000	0
	ხარჯები	0	25000	0
	სოციალური უზრუნველყოფა	0	25000	0
05 06 10	საზღვარგარეთ მკურნალობის თანადაფინანსება	0	25000	50000
	ხარჯები	0	25000	50000
	სოციალური უზრუნველყოფა	0	25000	50000
05 06 11	ვეტერანთა რეაბილიტაციის ხელშეწყობა	0	0	30000
	ხარჯები	0	0	30000

	სოციალური უზრუნველყოფა	0	0	30000
05 06 12	განსაკუთრებულ შემთხვევათა და პათოლოგიათა მკურნალობის ხელშეწყობა	0	0	30000
	ხარჯები	0	0	30000
	სოციალური უზრუნველყოფა	0	0	30000
05 07	სამედიცინო პერსონალის გადამზადება	0	0	40000
	ხარჯები	0	0	40000
	სოციალური უზრუნველყოფა	0	0	40000
05 08	ა(ა)იპ აფხაზეთის სამედიცინო დაწესებულებებთან კოორდინაციის სააგენტო	340962	380000	362105
	ხარჯები	335779	380000	362105
	სუბსიდიები	169316	190000	197105
	სოციალური უზრუნველყოფა	126011	145000	120000
	სხვა ხარჯი	40452	45000	45000
	არაფინანსური აქტივები	5183	0	0
05 08 01	აფხაზეთის სამედიცინო დაწესებულებებთან კოორდინაცია - მართვა	174499	190000	197105
	ხარჯები	169316	190000	197105
	სუბსიდიები	169316	190000	197105
	არაფინანსური აქტივები	5183	0	0
05 08 02	აფხაზეთის ოკუპირებულ ტერიტორიაზე მოქმედი სამედიცინო დაწესებულებების მედიკამენტებით მხარდაჭერა	14855	15000	15000
	ხარჯები	14855	15000	15000
	სოციალური უზრუნველყოფა	14855	15000	15000
05 08 03	„ოკუპირებული აფხაზეთის ტერიტორიაზე მუდმივად მცხოვრებ მოქალაქეობის არმქონე პირთა საკონსულტაციო-სადიაგნოსტიკო მომსახურების ანაზღაურება“	100098	110000	95000
	ხარჯები	100098	110000	95000
	სოციალური უზრუნველყოფა	100098	110000	95000

05 08 04	„სარიტუალო მომსახურების ანაზღაურება“	9570	10000	10000
	ხარჯები	9570	10000	10000
	სხვა ხარჯი	9570	10000	10000
05 08 05	„ოკუპირებული აფხაზეთის ტერიტორიაზე მოქმედი სამედიცინო დაწესებულებების აღჭურვა“	21132	25000	25000
	ხარჯები	21132	25000	25000
	სხვა ხარჯი	21132	25000	25000
05 08 06	ოკუპირებული აფხაზეთის ტერიტორიაზე მუდმივად მცხოვრები, მოქალაქეობის არმქონე პირთა სარეაბილიტაციო მომსახურება	2474	5000	0
	ხარჯები	2474	5000	0
	სოციალური უზრუნველყოფა	2474	5000	0
05 08 07	ოკუპირებული აფხაზეთის ტერიტორიაზე მომუშავე ექიმებისა და საშუალო სამედიცინო პერსონალის გადამზადება	9750	10000	10000
	ხარჯები	9750	10000	10000
	სხვა ხარჯი	9750	10000	10000
05 08 08	ოკუპირებული აფხაზეთის ტერიტორიაზე მუდმივად მცხოვრებ მოქალაქეობის არმქონე პირთა რეფერალური მომსახურების თანადაფინანსება	8584	15000	10000
	ხარჯები	8584	15000	10000
	სოციალური უზრუნველყოფა	8584	15000	10000
06 00	განათლებისა და კულტურის სამინისტრო და მასთან არსებული ორგანიზაციები	6355594	7035820	7288639
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	57	57	55
	ხარჯები	6288694	7003820	7273639
	შრომის ანაზღაურება	1338169	1523651	1645175
	საქონელი და მომსახურება	619550	635554	556886
	სუბსიდიები	3691711	4037500	4081038
	გრანტები	24680	5000	0

	სოციალური უზრუნველყოფა	469132	501780	553000
	სხვა ხარჯები	145452	300335	437540
	არაფინანსური აქტივები	66900	32000	15000
06 01	განათლების მართვა, კულტურისა და სპორტის სფეროს პოლიტიკის შემუშავება და მართვა	1495498	1692250	1768412
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	44	44	42
	ხარჯები	1478103	1675250	1758412
	შრომის ანაზღაურება	1088519	1249614	1337824
	საქონელი და მომსახურება	365757	398376	417588
	სოციალური უზრუნველყოფა	16782	0	0
	სხვა ხარჯები	7045	27260	3000
	არაფინანსური აქტივები	17395	17000	10000
06 02	ზემო აფხაზეთის რესურსცენტრის მართვა	113261	126400	114975
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	5	5	5
	ხარჯები	112299	124400	114975
	შრომის ანაზღაურება	92176	101424	112975
	საქონელი და მომსახურება	20123	22976	2000
	არაფინანსური აქტივები	962	2000	0
06 03	გალის რაიონის რესურსცენტრის მართვა	214786	242000	241329
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	8	8	8
	ხარჯები	213267	236000	241329
	შრომის ანაზღაურება	157475	172613	194376
	საქონელი და მომსახურება	55586	63162	46693
	სხვა ხარჯები	206	225	260
	არაფინანსური აქტივები	1519	6000	0
06 04	განათლების ხელშეწყობის პროგრამა	353009	362640	418860
	ხარჯები	353009	362640	418860

	საქონელი და მომსახურება	130976	121040	84060
	სუბსიდიები	73605	50000	50000
	სოციალური უზრუნველყოფა	17500	17500	25000
	სხვა ხარჯები	130928	174100	259800
06 04 01	სასკოლო ინფრასტრუქტურისა და სასწავლო გარემოს გაუმჯობესება	72983	50000	50000
	ხარჯები	72983	50000	50000
	სუბსიდიები	68025	50000	50000
	სხვა ხარჯები	4958	0	0
06 04 02	წარმატებული ახალგაზრდების მხარდაჭერა	109585	143000	120000
	ხარჯები	109585	143000	120000
	სხვა ხარჯები	109585	143000	120000
06 04 07	საგანმანათლებლო-შემეცნებითი ბანაკები	28710	37000	50000
	ხარჯები	28710	37000	50000
	საქონელი და მომსახურება	28710	37000	0
	სხვა ხარჯები	0	0	50000
06 04 11	„დიმიტრი (არზაყან) ემუხვარისა და ჟიული შარტავას სახელობის სტიპენდიები“	2840	0	0
	ხარჯები	2840	0	0
	სხვა ხარჯები	2840	0	0
06 04 12	აკადემიკოს ილია ვეკუას სახელობის სტიპენდია	4040	0	0
	ხარჯები	4040	0	0
	საქონელი და მომსახურება	40	0	0
	სხვა ხარჯები	4000	0	0
06 04 14	შეხვედრები: ღვაწლმოსილ პედაგოგებთან, მედალოსან კურსდამთავრებულებთან, წარმატებულ სტუდენტ - ახალგაზრდობასთან	9999	0	0
	ხარჯები	9999	0	0
	საქონელი და მომსახურება	9999	0	0

	საქონელი და მომსახურება	9999	0	0
06 04 15	თანაბარი შესაძლებლობები თანაბარი მზრუნველობა	6000	0	0
	ხარჯები	6000	0	0
	საქონელი და მომსახურება	6000	0	0
06 04 17	აფხაზური ენის პედაგოგთა ფინანსური მხარდაჭერა	17500	17500	25000
	ხარჯები	17500	17500	25000
	სოციალური უზრუნველყოფა	17500	17500	25000
06 04 20	დისტანციური სწავლების სკოლა	74805	77760	77760
	ხარჯები	74805	77760	77760
	საქონელი და მომსახურება	73260	77760	77760
	სხვა ხარჯები	1545	0	0
06 04 22	აფხაზეთის სასკოლო სპორტული ოლიმპიადა	7987	0	0
	ხარჯები	7987	0	0
	საქონელი და მომსახურება	7987	0	0
06 04 23	თამაზ ნადარეიშვილის,ლორიკ მარშანიას,გურამ გაბესკირიასა და მიხეილ ჯინჭარაძის სახელობის სტიპენდიები	8080	0	0
	ხარჯები	8080	0	0
	საქონელი და მომსახურება	80	0	0
	სხვა ხარჯები	8000	0	0
06 04 24	პროფესიული უნარების განვითარების მხარდაჭერა სკოლებში	5580	6000	6000
	ხარჯები	5580	6000	6000
	საქონელი და მომსახურება	0	6000	6000
	სუბსიდიები	5580	0	0
06 04 25	„აფხაზური ენის პოპულარიზაცია“	4900	0	0
	ხარჯები	4900	0	0
	საქონელი და მომსახურება	4900	0	0
06 04 26	სტიპენდიები	0	17880	17900

	ხარჯები	0	17880	17900
	საქონელი და მომსახურება	0	280	300
	სხვა ხარჯები	0	17600	17600
06 04 27	სკოლის შემდგომი განათლების მხარდაჭერა	0	13500	29700
	ხარჯები	0	13500	29700
	სხვა ხარჯები	0	13500	29700
06 04 28	განათლება მომავლისათვის	0	0	29500
	ხარჯები	0	0	29500
	სხვა ხარჯები	0	0	29500
06 04 29	ინოვაციური მიდგომები საბუნებისმეტყველო საგნების სწავლებაში	0	0	13000
	ხარჯები	0	0	13000
	სხვა ხარჯები	0	0	13000
06 05	აფხაზეთის მეცნიერთა მხარდაჭერა	13253	15000	10000
	ხარჯები	13253	15000	10000
	სუბსიდიები	1350	10000	10000
	გრანტები	7670	5000	0
	სხვა ხარჯები	4233	0	0
06 06	სამშვიდობო და სამოქალაქო განათლების მხარდაჭერა	3500	0	0
	ხარჯები	3500	0	0
	საქონელი და მომსახურება	2960	0	0
	სხვა ხარჯები	540	0	0
06 06 06	აფხაზეთის მოზარდები მედიაპროექტში „ეტალონი“	3500	0	0
	ხარჯები	3500	0	0
	საქონელი და მომსახურება	2960	0	0
	სხვა ხარჯები	540	0	0
06 07	წარმატებულ ხელოვანთა და სპორტსმენთა მხარდაჭერა	4479	31750	57175

	ხარჯები	4479	31750	57175
	საქონელი და მომსახურება	1979	0	6545
	სხვა ხარჯები	2500	31750	50630
06 07 06	ვიქტორ სანეევის სახელობის სტიპენდია	0	6000	33250
	ხარჯები	0	6000	33250
	საქონელი და მომსახურება	0	0	3250
	სხვა ხარჯები	0	6000	30000
06 07 07	„გიორგი შარვაშიძის პრემია“	0	25750	0
	ხარჯები	0	25750	0
	საქონელი და მომსახურება	0	0	0
	სხვა ხარჯები	0	25750	0
06 07 17	ნიკოლოზ თაბუკაშვილის სახელობის პრემია	4479	0	8800
	ხარჯები	4479	0	8800
	საქონელი და მომსახურება	1979	0	3170
	სხვა ხარჯები	2500	0	5630
06 07 18	ვიტალი დარასელიას სახელობის პრემია	0	0	15125
	ხარჯები	0	0	15125
	საქონელი და მომსახურება	0	0	125
	სხვა ხარჯები	0	0	15000
06 09	გალის რაიონის სკოლამდელი აღზრდისა და სახელოვნებო სკოლების პედაგოგთა და ადმინისტრაციულ - ტექნიკური პერსონალის ფინანსური დახმარება	434850	484280	528000
	ხარჯები	434850	484280	528000
	სოციალური უზრუნველყოფა	434850	484280	528000
06 10	კულტურულ ფასეულობათა დაცვა და პოპულარიზაცია	42168	30000	18500
	ხარჯები	42168	30000	18500
	საქონელი და მომსახურება	42168	30000	0

	სხვა ხარჯები	0	0	18500
	არაფინანსური აქტივები	12920	0	0
06 10 11	სალექციო კვირეული „აღმოჩენა აფხაზეთი“	8700	0	0
	ხარჯები	8700	0	0
	საქონელი და მომსახურება	8700	0	0
06 10 18	ფოტოგამოფენა „კადრები აფხაზეთიდან“	9348	0	0
	ხარჯები	9348	0	0
	საქონელი და მომსახურება	9348	0	0
06 10 20	მოგზაურობა აფხაზეთში	0	30000	0
	ხარჯები	0	30000	0
	საქონელი და მომსახურება	0	30000	0
	სხვა ხარჯები	0	0	0
06 10 21	ონლაინ კლასი - კულტურული და ბუნებრივი მემკვიდრეობა	4500	0	0
	ხარჯები	4500	0	0
	საქონელი და მომსახურება	4500	0	0
06 10 22	„ბანაკი- კულტურული და ბუნებრივი მემკვიდრეობა“	19620	0	0
	ხარჯები	19620	0	0
	საქონელი და მომსახურება	19620	0	0
06 10 23	საგანმანათლებლო შემეცნებითი სემინარები	0	0	9000
	ხარჯები	0	0	9000
	სხვა ხარჯები	0	0	9000
06 10 24	ფორუმი „შეეხე ისტორიას“	0	0	9500
	ხარჯები	0	0	9500
	სხვა ხარჯები	0	0	9500
06 11	თეატრალური, სასცენო და სამუსიკო ხელოვნების ხელშეწყობა	2623663	2810600	3136900
	ხარჯები	2586415	2808600	3136900

	სუბსიდიები	2586415	2808600	3136900
	არაფინანსური აქტივები	37248	2000	0
06 11 01	სსიპ ქ. სოხუმის კონსტანტინე გამსახურდიას სახელობის პროფესიული სახელმწიფო დრამატული თეატრი	703409	744000	765273
	ხარჯები	701909	742000	765273
	სუბსიდიები	701909	742000	765273
	არაფინანსური აქტივები	1500	2000	0
06 11 02	სსიპ – სოხუმის გიორგი რატიანის სახელობის მოზარდ მაყურებელთა პროფესიული სახელმწიფო თეატრი	478527	526400	576018
	ხარჯები	478527	526400	576018
	სუბსიდიები	478527	526400	576018
06 11 03	სსიპ - აფხაზეთის სიმღერისა და ცეკვის სახელმწიფო აკადემიური ანსამბლი „აფხაზეთი“	916939	940000	1059087
	ხარჯები	882156	940000	1059087
	სუბსიდიები	882156	940000	1059087
	არაფინანსური აქტივები	34783	0	0
06 11 04	სსიპ „გურამ ყურაშვილის სახელობის აფხაზეთის სახელმწიფო საგუნდო კაპელა“	434926	501200	626512
	ხარჯები	433961	501200	626512
	სუბსიდიები	433961	501200	626512
	არაფინანსური აქტივები	965	0	0
06 11 05	ა(ა)იპ აფხაზეთის სიმღერის სახელმწიფო ანსამბლი შავნაბადა	89862	99000	110010
	ხარჯები	89862	99000	110010
	სუბსიდიები	89862	99000	110010
06 12	განათლება, კულტურა და სპორტი მშვიდობის მშენებლობისთვის	0	67000	0
	ხარჯები	0	67000	0
	სხვა ხარჯები	0	67000	0

06 12 01	განათლება მომავლისთვის	0	33400	0
	ხარჯები	0	33400	0
	სხვა ხარჯები	0	33400	0
06 12 02	კულტურა და სპორტი მშვიდობისა და განვითარებისთვის	0	33600	0
	ხარჯები	0	33600	0
	სხვა ხარჯები	0	33600	0
06 27	სსიპ „კულტურის, სპორტის და ახალგაზრდულ საქმეთა სააგენტო“	1057127	1173900	994488
	ხარჯები	1047351	1168900	989488
	სუბსიდიები	1030341	1168900	884138
	გრანტები	17010	0	0
	სხვა ხარჯები	0	0	105350
	არაფინანსური აქტივები	9776	5000	5000
06 27 01	კულტურის, სპორტის და ახალგაზრდულ საქმეთა ხელშეწყობა	580787	598700	488004
	ხარჯები	572511	593700	483004
	სუბსიდიები	572511	593700	483004
	არაფინანსური აქტივები	8276	5000	5000
06 27 02	აფხაზეთის კულტურულ-შემოქმედებითი ღონისძიებების ხელშეწყობა	190395	301500	290484
	ხარჯები	188895	301500	290484
	სუბსიდიები	171885	301500	213134
	გრანტები	17010	0	0
	სხვა ხარჯები	0	0	77350
	არაფინანსური აქტივები	1500	0	0
06 27 02 01	„შემოქმედებითი აზროვნების განვითარების ხელშეწყობა“	11000	24000	44594
	ხარჯები	11000	24000	44594
	სუბსიდიები	11000	24000	40744
	სხვა ხარჯები	0	0	3850

06 27 02 02	კულტურული ინიციატივები	76819	98500	65000
	ხარჯები	76819	98500	65000
	სუბსიდიები	59809	98500	65000
	გრანტები	17010	0	0
06 27 02 03	„გზავნილი აფხაზეთიდან“	0	80000	0
	ხარჯები	0	80000	0
	სუბსიდიები	0	80000	0
06 27 02 04	ინკლუზიური პროექტების ხელშეწყობა	5965	3000	0
	ხარჯები	5965	3000	0
	სუბსიდიები	5965	3000	0
06 27 02 05	საგამომცემლო საქმიანობის ხელშეწყობა	31697	35000	92990
	ხარჯები	31697	35000	92990
	სუბსიდიები	31697	35000	57990
	სხვა ხარჯები	0	0	35000
06 27 02 06	„მე აფხაზეთისთვის“	7500	7500	7500
	ხარჯები	6000	7500	7500
	სუბსიდიები	6000	7500	4000
	სხვა ხარჯები	0	0	3500
	არაფინანსური აქტივები	1500	0	0
06 27 02 07	„საახალწლო ზეიმი“	15000	0	0
	ხარჯები	15000	0	0
	სუბსიდიები	15000	0	0
06 27 02 08	სიყვარულით,თქვენთვის	20995	40000	70400
	ხარჯები	20995	40000	70400
	სუბსიდიები	20995	40000	40400
	სხვა ხარჯები	0	0	30000
06 27 02 09	ფერწერა აფხაზეთიდან	11429	5000	0

	ხარჯები	11429	5000	0
	სუბსიდიები	11429	5000	0
06 27 02 10	შემოქმედებითი ზაფხული	9990	8500	10000
	ხარჯები	9990	8500	10000
	სუბსიდიები	9990	8500	5000
	სხვა ხარჯები	0	0	5000
06 27 03	სპორტულ და ახალგაზრდულ საქმეთა ღონისძიებების ხელშეწყობა	285945	273700	216000
	ხარჯები	285945	273700	216000
	სუბსიდიები	285945	273700	188000
	სხვა ხარჯები	0	0	28000
	არაფინანსური აქტივები	0	0	0
06 27 03 01	სპორტულ და ახალგაზრდულ ღონისძიებათა ინიციატივების ხელშეწყობა	74619	64700	70000
	ხარჯები	74619	64700	70000
	სუბსიდიები	74619	64700	70000
06 27 03 02	„სპორტი გვაერთიანებს“	9934	17000	30000
	ხარჯები	9934	17000	30000
	სუბსიდიები	9934	17000	10000
	სხვა ხარჯები	0	0	20000
06 27 03 03	წარმატებულ სპორტსმენთა, სპორტის მუშაკთა გამოვლენა - დაჯილდოება	7000	0	0
	ხარჯები	7000	0	0
	სუბსიდიები	7000	0	0
06 27 03 04	ევროპული არდადეგები	20960	0	0
	ხარჯები	20960	0	0
	სუბსიდიები	20960	0	0
06 27 03 05	„ჯანსაღი ცხოვრების კვალდაკვალ“	9654	12000	16000
	ხარჯები	9654	12000	16000

	სუბსიდიები	9654	12000	8000
	სხვა ხარჯები	0	0	8000
06 27 03 06	ნორჩი ფეხბურთელების საზაფხულო სკოლა	7636	0	0
	ხარჯები	7636	0	0
	სუბსიდიები	7636	0	0
06 27 03 08	აფხაზეთის სპორტული კლუბების და გუნდების ფინანსური მხარდაჭერა	156142	180000	100000
	ხარჯები	156142	180000	100000
	სუბსიდიები	156142	180000	100000
08 00	ზემო აფხაზეთში - აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის წარმომადგენლობა	356802	403400	441716
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	10	10	10
	ხარჯები	355114	400900	437716
	შრომის ანაზღაურება	245580	266538	292584
	საქონელი და მომსახურება	88826	106262	121032
	სოციალური უზრუნველყოფა	19825	27100	23100
	სხვა ხარჯები	883	1000	1000
	არაფინანსური აქტივები	1688	2500	4000
08 01	ზემო აფხაზეთში-წარმომადგენლობის დაფინანსება	336977	376300	418616
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	10	10	10
	ხარჯები	335289	373800	414616
	შრომის ანაზღაურება	245580	266538	292584
	საქონელი და მომსახურება	88826	106262	121032
	სხვა ხარჯები	883	1000	1000
	არაფინანსური აქტივები	1688	2500	4000
08 03	დეცნითა მიმართ სახელმწიფო სტრატეგიის განხორციელებისას ზემო აფხაზეთიდან იგპ-თა სოციალური უზრუნველყოფა	19825	27100	23100
	ხარჯები	19825	27100	23100

	სოციალური უზრუნველყოფა	19825	27100	23100
11 00	აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის იმულებით გადაადგილებულ პირთა სამინისტრო და მასთან არსებული ორგანიზაციები	5133477	6299014	5915935
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	108	34	34
	ხარჯები	5049671	6188014	5817435
	შრომის ანაზღაურება	2410041	1770298	1187460
	საქონელი და მომსახურება	1074055	918327	505454
	სუბსიდიები	687675	2239481	3198721
	სოციალური უზრუნველყოფა	512537	597500	472500
	სხვა ხარჯები	365363	662408	453300
	არაფინანსური აქტივები	83806	111000	98500
11 01	აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის იმულებით გადაადგილებულ პირთა - მიმართ პროგრამების შემუშავება და მართვა	3624122	2748107	1732214
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	108	34	34
	ხარჯები	3560068	2694107	1698714
	შრომის ანაზღაურება	2410041	1770298	1187460
	საქონელი და მომსახურება	1074055	918327	505454
	სუბსიდიები	11000	0	0
	სოციალური უზრუნველყოფა	57428	0	0
	სხვა ხარჯები	7544	5482	5800
	არაფინანსური აქტივები	64054	54000	33500
11 04	დევენილთა ინფრასტრუქტურული მხარდაჭერა	254149	112518	0
	ხარჯები	254149	112518	0
	სხვა ხარჯები	254149	112518	0
11 04 01	დევენილთა საცხოვრებლებში მცირე ფასიანი და გადაუდებელი სარემონტო სამუშაოების უზრუნველყოფა	54050	21111	0
	ხარჯები	54050	21111	0

	სხვა ხარჯები	54050	21111	0
11 04 02	ბინათმესაკუთრეთა მხარდაჭერის და ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობების მუნიციპალური პროგრამებით სარგებლობის თანამონაწილეობა	12191	0	0
	ხარჯები	12191	0	0
	სხვა ხარჯები	12191	0	0
11 04 03	დევენილთა განსახლების ობიექტებში სარემონტო-აღდგენითი სამუშაოების ჩატარების უზრუნველყოფა	178622	86329	0
	ხარჯები	178622	86329	0
	სხვა ხარჯები	178622	86329	0
11 04 06	აფხაზეთიდან დევნილი შეჭირვებული მოსახლეობისათვის სარემონტო/სამშენებლო მასალებით დახმარება	9286	5078	0
	ხარჯები	9286	5078	0
	სხვა ხარჯები	9286	5078	0
11 05	დევენილთა სოციალური უზრუნველყოფა	343159	212250	0
	ხარჯები	343159	212250	0
	სოციალური უზრუნველყოფა	343159	212250	0
11 08	დევენილთა დროებითი საცხოვრებლით უზრუნველყოფა	63000	48500	0
	ხარჯები	63000	48500	0
	სოციალური უზრუნველყოფა	63000	48500	0
11 09	აფხაზეთიდან დევნილი ომისა და სამხედრო ძალების ვეტერანების მხარდაჭერა	48950	26850	0
	ხარჯები	48950	26850	0
	სოციალური უზრუნველყოფა	48950	26850	0
11 10	აფხაზეთიდან დევნილთა განსახლების ობიექტებში მცხოვრები დევნილი ოჯახების გამრიცხველიანობა/აბონირება	27400	15200	0
	ხარჯები	27400	15200	0
	სხვა ხარჯები	27400	15200	0
11 12	სოციალური სოლიდარობა	68768	40875	0

	ხარჯები	68768	40875	0
	სხვა ხარჯები	68768	40875	0
11 13	სსიპ „აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მომსახურების სააგენტო“	703929	2433400	4183721
	ხარჯები	684177	2376900	4118721
	სუბსიდიები	676675	1692275	3198721
	სოციალური უზრუნველყოფა	0	309900	472500
	სხვა ხარჯები	7502	374725	447500
	არაფინანსური აქტივები	19752	56500	65000
11 13 01	მომსახურების სააგენტოს მართვა და ხელშეწყობა	376245	1399293	2913721
	ხარჯები	375212	1392793	2898721
	სუბსიდიები	372987	1392275	2898721
	სხვა ხარჯები	2225	518	0
	არაფინანსური აქტივები	1033	6500	15000
11 13 03	დევენილთა განსახლების ობიექტებში საერთო სარგებლობის ფართების ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობებისათვის გადაცემის ხელშეწყობა	35517	40000	40000
	ხარჯები	35517	40000	40000
	სუბსიდიები	35517	40000	40000
11 13 04	„იგპ-თა იურიდიული მხარდაჭერა“	26900	30000	30000
	ხარჯები	26900	30000	30000
	სუბსიდიები	26900	30000	30000
11 13 05	დევენილთა და ოკუპირებულ ტერიტორიაზე ლეგიტიმურად მცხოვრებთა მხარდაჭერა	148891	160000	160000
	ხარჯები	148891	160000	160000
	სუბსიდიები	143614	160000	160000
	სხვა ხარჯები	5277	0	0
11 13 06	დევენილთა მომსახურების ცენტრები	116377	100000	100000
	ხარჯები	97658	50000	50000

	სუბსიდია	97658	50000	50000
	არაფინანსური აქტივები	18719	50000	50000
11 13 07	აფხაზეთიდან იძულებით გადაადგილებულ მეწარმეთა სოციალური გაძლიერება	0	20000	20000
	ხარჯები	0	20000	20000
	სუბსიდია	0	20000	20000
11 13 08	დევენილთა ინფრასტრუქტურული მხარდაჭერა	0	270282	337500
	ხარჯები	0	270282	337500
	სხვა ხარჯები	0	270282	337500
11 13 08 01	დევენილთა საცხოვრებლებში მცირე ფასიანი და გადაუდებელი სარემონტო სამუშაოების უზრუნველყოფა	0	37889	59000
	ხარჯები	0	37889	59000
	სხვა ხარჯები	0	37889	59000
11 13 08 02	ბინათმესაკუთრეთა მხარდაჭერის და ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობების მუნიციპალური პროგრამებით სარგებლობის თანამონაწილეობა	0	60000	50000
	ხარჯები	0	60000	50000
	სხვა ხარჯები	0	60000	50000
11 13 08 03	დევენილთა განსახლების ობიექტებში სარემონტო-აღდგენითი სამუშაოების ჩატარების უზრუნველყოფა	0	152471	203500
	ხარჯები	0	152471	203500
	სხვა ხარჯები	0	152471	203500
11 13 08 04	აფხაზეთიდან დევნილი შეჭირვებული მოსახლეობისათვის სარემონტო/სამშენებლო მასალებით დახმარება	0	19922	25000
	ხარჯები	0	19922	25000
	სხვა ხარჯები	0	19922	25000
11 13 09	დევენილთა სოციალური უზრუნველყოფა	0	247750	350000
	ხარჯები	0	247750	350000
	სოციალური უზრუნველყოფა	0	247750	350000

11 13 10	დევენილთა დროებითი საცხოვრებელი უზრუნველყოფა	0	35500	74000
	ხარჯები	0	35500	74000
	სოციალური უზრუნველყოფა	0	35500	74000
11 13 11	აფხაზეთიდან დევნილი ომისა და სამხედრო ძალების ვეტერანების მხარდაჭერა	0	26650	48500
	ხარჯები	0	26650	48500
	სოციალური უზრუნველყოფა	0	26650	48500
11 13 12	აფხაზეთიდან დევნილთა განსახლების ობიექტებში მცხოვრები დევნილი ოჯახების გამრიცხველიანობა/აბონირება	0	24800	30000
	ხარჯები	0	24800	30000
	სხვა ხარჯები	0	24800	30000
11 13 13	სოციალური სოლიდარობა	0	79125	80000
	ხარჯები	0	79125	80000
	სხვა ხარჯები		79125	80000
11 14	სსიპ „ეკონომიკური პროგრამების სააგენტო“	0	661314	0
	ხარჯები	0	660814	0
	სუბსიდიები	0	547206	0
	სხვა ხარჯები	0	113608	0
	არაფინანსური აქტივები	0	500	0
11 14 01	„ეკონომიკური პროგრამების მართვა“	0	418086	0
	ხარჯები	0	417586	0
	სუბსიდიები	0	417586	0
	არაფინანსური აქტივები	0	500	0
11 14 02	ეკონომიკური სერვისების მიწოდება	0	141372	0
	ხარჯები	0	141372	0
	სუბსიდიები	0	102920	0
	სხვა ხარჯები	0	38452	0

11 14 02 01	„დასაქმების ხელშეწყობა“	0	50378	0
	ხარჯები	0	50378	0
	სუბსიდია	0	12200	0
	სხვა ხარჯები	0	38178	0
11 14 02 02	„ეკონომიკური საქმიანობის მომსახურება“	0	27984	0
	ხარჯები	0	27984	0
	სუბსიდია	0	27710	0
	სხვა ხარჯები	0	274	0
11 14 02 03	„ეკონომიკური მომსახურება აფხაზეთის ოკუპირებულ ტერიტორიაზე“	0	49640	0
	ხარჯები		49640	0
	სუბსიდია	0	49640	0
	სხვა ხარჯები	0	0	0
11 14 02 04	ინფრასტრუქტურული პროექტების მომზადების მომსახურება	0	13370	0
	ხარჯები	0	13370	0
	სუბსიდია	0	13370	0
11 14 03	ეკონომიკური საქმიანობის მხარდაჭერა	0	101856	0
	ხარჯები	0	101856	0
	სუბსიდია	0	26700	0
	სხვა ხარჯები	0	75156	0
11 14 03 01	„დეცნოლოგია სამეწარმეო საქმიანობის გაძლიერება“	0	51216	0
	ხარჯები	0	51216	0
	სუბსიდია	0	10500	0
	სხვა ხარჯები	0	40716	0
11 14 03 02	„სასოფლო - სამეურნეო და ენდემური კულტურების წარმოების მხარდაჭერა“	0	50640	0
	ხარჯები	0	50640	0
	სუბსიდია	0	16200	0

	სხვა ხარჯები	0	34440	0
16 00	საერთო-რესპუბლიკური მნიშვნელობის გადასახდელები (ფონდები)	0	218200	200000
	ხარჯები	0	218200	200000
	სხვა ხარჯები	0	218200	200000
16 01	სარეზერვო ფონდი	0	217000	200000
	ხარჯები	0	217000	200000
	სხვა ხარჯები	0	217000	200000
16 02	კომპენსაციები და დავალიანებები (მ.შ. სასამართლო გადაწყვეტილება) და მიმდინარე რეორგანიზაციის ხარჯები	0	1200	0
	ხარჯები	0	1200	0
	სხვა ხარჯები	0	1200	0
18 00	აფხაზეთის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტრო და მასთან არსებული ორგანიზაციები	4310349	4050315	4687508
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	78	57	56
	ხარჯები	4269688	4003165	4677508
	შრომის ანაზღაურება	1486956	1640000	1856460
	საქონელი და მომსახურება	436139	685335	385163
	სუბსიდიები	2013085	1501804	2206115
	სოციალური უზრუნველყოფა	17346	0	0
	სხვა ხარჯები	316162	176026	229770
	არაფინანსური აქტივები	40661	47150	10000
18 01	ფინანსების, ეკონომიკური პოლიტიკისა და ქონების სფეროს პოლიტიკის შემუშავება და მართვა	2056560	2393100	2246123
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	57	57	56
	ხარჯები	2033119	2362750	2246123
	შრომის ანაზღაურება	1486956	1640000	1856460
	საქონელი და მომსახურება	436139	685335	385163

	სოციალური უზრუნველყოფა	17346	0	0
	სხვა ხარჯები	92678	37415	4500
	არაფინანსური აქტივები	23441	30350	0
18 06	სსიპ აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სავაჭრო –სამრეწველო პალატა	176938	215000	232611
	ხარჯები	173938	206200	232611
	სუბსიდიები	173413	205150	210611
	სხვა ხარჯები	525	1050	22000
	არაფინანსური აქტივები	3000	8800	0
18 06 01	ბიზნესის განვითარების ხელშეწყობა	176938	215000	210611
	ხარჯები	173938	206200	210611
	სუბსიდიები	173413	205150	210611
	სხვა ხარჯები	525	1050	0
	არაფინანსური აქტივები	3000	8800	0
18 06 02	მცირე და საშუალო მეწარმეების ხელშეწყობა	0	0	22000
	ხარჯები	0	0	22000
	სხვა ხარჯები	0	0	22000
18 07	სსიპ „ეკონომიკური პროგრამების სააგენტო“	1344384	858786	1520256
	ხარჯები	1335847	856786	1518256
	სუბსიდიები	1159747	728124	1336986
	სხვა ხარჯები	176100	128662	181270
	არაფინანსური აქტივები	8537	2000	2000
18 07 01	„ეკონომიკური პროგრამების მართვა“	887218	571414	1062656
	ხარჯები	885628	569414	1060656
	სუბსიდიები	885628	569414	1060656
	არაფინანსური აქტივები	1590	2000	2000
18 07 23	ეკონომიკური სერვისების მიწოდება	272134	170668	275040
	ხარჯები	272134	170668	275040

	სუბსიდია	201430	113010	203930
	სხვა ხარჯები	70704	57658	71110
18 07 23 01	„დასაქმების ხელშეწყობა“	76408	26032	76410
	ხარჯები	76408	26032	76410
	სუბსიდია	26400	14200	26400
	სხვა ხარჯები	50008	11832	50010
18 07 23 02	„ეკონომიკური საქმიანობის მომსახურება“	58417	33046	61030
	ხარჯები	58417	33046	61030
	სუბსიდია	58030	32820	60530
	სხვა ხარჯები	387	226	500
18 07 23 03	„ეკონომიკური მომსახურება აფხაზეთის ოკუპირებულ ტერიტორიაზე“	104309	91960	104600
	ხარჯები	104309	91960	104600
	სუბსიდია	84000	46360	84000
	სხვა ხარჯები	20309	45600	20600
18 07 23 04	ინფრასტრუქტურული პროექტების მომზადების მომსახურება	33000	19630	33000
	ხარჯები	33000	19630	33000
	სუბსიდია	33000	19630	33000
18 07 24	ეკონომიკური საქმიანობის მხარდაჭერა	185032	116704	182560
	ხარჯები	178085	116704	182560
	სუბსიდია	72689	45700	72400
	სხვა ხარჯები	105396	71004	110160
	არაფინანსური აქტივები	6947	0	0
18 07 24 01	„დევენილთა სამეწარმეო საქმიანობის გაძლიერება“	112422	81344	112560
	ხარჯები	112422	81344	112560
	სუბსიდია	25200	14700	25200
	სხვა ხარჯები	87222	66644	87360

18 07 24 02	„სასოფლო - სამეურნეო და ენდემური კულტურების წარმოების მხარდაჭერა“	72610	35360	70000
	ხარჯები	65663	35360	70000
	სუბსიდია	47489	31000	47200
	სხვა ხარჯები	18174	4360	22800
	არაფინანსური აქტივები	6947	0	0
18 10	ა(ა)იპ „საერთაშორისო ინიციატივა განვითარებისა და თანადგომისათვის“	269659	145629	268341
	ხარჯები	268259	145629	265341
	სუბსიდიები	221400	136730	243341
	სხვა ხარჯები	46859	8899	22000
	არაფინანსური აქტივები	1400	0	3000
18 10 01	საერთაშორისო ინიციატივა განვითარებისა და თანადგომისათვის ხელშეწყობა	222800	136730	246341
	ხარჯები	221400	136730	243341
	სუბსიდიები	221400	136730	243341
	არაფინანსური აქტივები	1400	0	3000
18 10 02	სინერგია-აფხაზეთიდან დევნილი და გამყოფ ხაზს მიღმა მცხოვრები მოსახლეობის კეთილდღეობისთვის	46859	8899	22000
	ხარჯები	46859	8899	22000
	სხვა ხარჯები	46859	8899	22000
18 11	სსიპ -აფხაზეთის ქონების განკარგვისა და საწარმოთა მართვის სააგენტო	462808	437800	420177
	ხარჯები	458525	431800	415177
	სუბსიდიები	458525	431800	415177
	არაფინანსური აქტივები	4283	6000	5000
18 11 01	აფხაზეთის ქონების განკარგვისა და საწარმოთა მართვა	397863	393511	386577
	ხარჯები	393580	387511	381577
	სუბსიდიები	393580	387511	381577
	არაფინანსური აქტივები	4283	6000	5000

18 11 02	„ოკუპირებულ აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე განთავსებული სახელმწიფო უძრავი ქონების საკადასტრო აღწერა“	33600	33600	33600
	ხარჯები	33600	33600	33600
	სუბსიდიები	33600	33600	33600
18 11 03	სსიპ „აფხაზეთის ქონების განკარგვისა და საწარმოთა მართვის სააგენტო“-ს მართვაში არსებული კერძო სამართლის იურიდიული პირების (შპს) მარკეტინგული მომსახურება	31345	10689	0
	ხარჯები	31345	10689	0
	სუბსიდიები	31345	10689	0
19 00	იუსტიციისა და სამოქალაქო ინტეგრაციის საკითხებში აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრის აპარატი და მასთან არსებული ორგანიზაციები	1963208	2375451	2315286
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	42	45	48
	ხარჯები	1955830	2358051	2304886
	შრომის ანაზღაურება	1037296	1213363	1565337
	საქონელი და მომსახურება	594517	752037	641649
	სუბსიდიები	0	108770	0
	სოციალური უზრუნველყოფა	25764	0	0
	სხვა ხარჯები	298253	283881	97900
	არაფინანსური აქტივები	7378	17400	10400
19 01	სამშვიდობო ინიციატივები, სამოქალაქო ინტეგრაცია, ნდობის აღდგენის მხარდაჭერა და დიალოგისაკენ მიმართული შესაძლებლობების გაძლიერება და მართვა	1304829	1469700	1793525
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	34	37	40
	ხარჯები	1299139	1465700	1793525
	შრომის ანაზღაურება	859992	1017835	1350817
	საქონელი და მომსახურება	411018	445465	438808

	სოციალური უზრუნველყოფა	25764	0	0
	სხვა ხარჯები	2365	2400	3900
	არაფინანსური აქტივები	5690	4000	0
19 02	სამშვიდობო ინიციატივები, სამოქალაქო ინტეგრაცია, ნდობის აღდგენის მხარდაჭერა და დიალოგისაკენ მიმართული შესაძლებლობების გაძლიერება	440376	470000	269000
	ხარჯები	440376	470000	269000
	საქონელი და მომსახურება	144488	250000	175000
	სხვა ხარჯები	295888	220000	94000
19 02 01	სამშვიდობო რესურსი ქართულ-აფხაზური ურთიერთობების მხარდაჭერა	121020	120000	60000
	ხარჯები	121020	120000	60000
	საქონელი და მომსახურება	86113	70000	40000
	სხვა ხარჯები	34907	50000	20000
19 02 03	მშვიდობის ლაბორატორია	120180	120000	60000
	ხარჯები	120180	120000	60000
	საქონელი და მომსახურება	23086	70000	50000
	სხვა ხარჯები	97094	50000	10000
19 02 11	სამოქალაქო ინტეგრაციის მხარდაჭერა	161494	150000	99000
	ხარჯები	161494	150000	99000
	საქონელი და მომსახურება	5555	50000	50000
	სხვა ხარჯები	155939	100000	49000
19 02 12	დიასპორა და დევნილ ემიგრანტთა მხარდაჭერა	37682	80000	50000
	ხარჯები	37682	80000	50000
	საქონელი და მომსახურება	29734	60000	35000
	სხვა ხარჯები	7948	20000	15000
19 03	ა(ა)იპ „საერთაშორისო ინიციატივა განვითარებისა და თანადგომისათვის“	0	173251	0
	ხარჯები	0	170251	0

	სუბსიდიები	0	108770	0
	სხვა ხარჯები	0	61481	0
	არაფინანსური აქტივები	0	3000	0
19 03 01	საერთაშორისო ინიციატივა განვითარებისა და თანადგომისათვის ხელშეწყობა	0	111770	0
	ხარჯები	0	108770	0
	სუბსიდიები	0	108770	0
	არაფინანსური აქტივები	0	3000	0
19 03 02	„მომავალი ჩვენი!“	0	61481	0
	ხარჯები	0	61481	0
	სუბსიდიები	0	0	0
	სხვა ხარჯები	0	61481	0
19 04	საარქივო საქმიანობის განხორციელება აფხაზეთის წყარო დაწესებულებებში	218003	262500	252761
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	8	8	8
	ხარჯები	216315	252100	242361
	შრომის ანაზღაურება	177304	195528	214520
	საქონელი და მომსახურება	39011	56572	27841
	არაფინანსური აქტივები	1688	10400	10400

თავი VII

მარეგულირებელი ნორმები

მუხლი 16. სარეზერვო ფონდი

აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის 2025 წლის რესპუბლიკურ ბიუჯეტში განისაზღვროს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სარეზერვო ფონდი 200 000 (ორასი ათასი) ლარის ოდენობით, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკურ ბიუჯეტში გაუთვალისწინებული გადასახდელების დასაფინანსებლად.

სარეზერვო ფონდიდან თანხებს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარის გადაწყვეტილების საფუძველზე, რომელიც მოიცავს ინფორმაციას თანხების ოდენობისა და მიზნობრიობის შესახებ, გამოყოფს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტრო.

მუხლი 17. თანამდებობრივი სარგოები, ფულადი ჯილდო, დანამატები და დახმარებები

1. უფლება მიეცეთ აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრებს და მათდამი დაქვემდებარებული სამინისტროების, აპარატების, საქვეუწყებო დაწესებულებების, ტერიტორიული ორგანოების და აგრეთვე წარმომადგენლობების სამტატო ნუსხები და თანამდებობრივი სარგოები განსაზღვრონ აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობასთან შეთანხმებით, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის აპარატის სამტატო ნუსხასა და თანამდებობრივ სარგოებს განსაზღვრავს მთავრობის თავმჯდომარე. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს სამტატო ნუსხასა და თანამდებობრივ სარგოებს განსაზღვრავს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარე, ხოლო უმაღლეს საბჭოსთან არსებული ორგანიზაციები – უმაღლეს საბჭოსთან შეთანხმებით.

2. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობასთან შეთანხმებას საჭიროებს აგრეთვე ცვლილებები დამტკიცებულ სამტატო ნუსხებსა და თანამდებობრივ სარგოებში, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც განხორციელებული ცვლილებების შედეგად უცვლელი რჩება სამტატო რიცხოვნება, თანამდებობათა დასახელებები და თანამდებობრივი სარგოები.

3. 2025 წლის განმავლობაში აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის დაფინანსებაზე მყოფი დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების მუშაკებზე ფულადი ჯილდოს, კანონმდებლობით დადგენილი დანამატებისა და დახმარებების გაცემა განხორციელდეს დამტკიცებული ასიგნებების ფარგლებში.

მუხლი 18

წლის განმავლობაში მიღებული ფულადი გრანტები და მიზნობრივი დაფინანსება სამინისტროებისა და უწყებების მიერ მიღებული ფულადი გრანტებისა და მიზნობრივი დაფინანსების აღრიცხვა და ხარჯვა განხორციელდეს მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად.

მუხლი 19. წინა წლებში წარმოქმნილი დავალიანებების დაფარვისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების აღსრულების ფინანსური უზრუნველყოფა

აღნიშნული ფონდიდან ხორციელდება წინა წლების სახელფასო და სხვა კრედიტორული დავალიანებების, კომპენსაციების და სასამართლო გადაწყვეტილებათა საფუძველზე წარმოქმნილი ვალდებულებებისა და მიმდინარე რეორგანიზაციის დაფინანსება, რომლის განკარგვა განხორციელდება ფინანსთა და ეკონომიკის მინისტრის ბრძანების საფუძველზე დავალიანების დასაფარავად. წინა წლების დავალიანებების დაფარვისათვის ამ კანონით დამტკიცებული ასიგნებებიდან თანხების გამოყოფის მიზნით სამინისტროებმა და უწყებებმა 2025 წლის განმავლობაში უზრუნველყონ მათ ბალანსზე რიცხული წინა წლების კრედიტორული დავალიანების დაზუსტებული ინფორმაციის წარდგენა აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროში.

ფაქტობრივი დავალიანებების დასაფარავად აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროსთან შეთანხმებით შესაძლებელია გამოყენებულ იქნას 2025 წლის რესპუბლიკური ბიუჯეტის დაფინანსებაზე მყოფი ორგანიზაციებისა და დაწესებულებებისათვის ხარჯების ეკონომიკური კლასიფიკაციის შესაბამისი მუხლით დამტკიცებული ასიგნებები იმ პირობით, რომ არ იქნება დაშვებული ახალი დავალიანებების წარმოშობა, რაზედაც მთელი პასუხისმგებლობა ეკისრებათ შესაბამის საბიუჯეტო ორგანიზაციას, დაწესებულებას.“.

თავი VIII

დასკვნითი დებულებანი

მუხლი 20. კანონის ამოქმედება

1. კანონი ძალაშია 2025 წლის 1 იანვრიდან.

2. ამ კანონის ამოქმედებისთანავე ძალადაკარგულად გამოცხადდეს „აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის 2024 წლის რესპუბლიკური ბიუჯეტის შესახებ“ აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის კანონის (N18-ს, ვებგვერდი, 14/12/2023, სარეგისტრაციო კოდი: N°190020020.30.060.016087).

25 დეკემბერი 2024 წ.

ქ. თბილისი

N19-რს

